Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

►B РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/399 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 9 март 2016 година

относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници)

(кодифициран текст)

(ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►M1	Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 година	L 251	1	16.9.2016 г.

▼B

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/399 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 9 март 2016 година

относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници)

(кодифициран текст)

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и принципи

Настоящият регламент предвижда премахването на граничен контрол на лица, които пресичат вътрешните граници между държавите членки на Съюза.

Той установява правила за граничния контрол на лица, които пресичат външните граници на държавите членки на Съюза.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „вътрешни граници“ означава:

   а) общите сухопътни граници, включително реки и езера, на държавите членки;

   б) летищата на държавите членки за вътрешни полети;

   в) морски, речни и езерни пристанища на държавите членки за редовни вътрешни фериботни превози;

2. „външни граници“ означава сухопътните граници на държавите членки, включително границите по реки и езера, морски граници и техните летища, речни пристанища, морски пристанища и езерни пристанища, доколкото те не представляват вътрешни граници;

3. „вътрешен полет“ означава всеки полет, изключително от или към територите на държавите членки без кацане на територията на трета държава;

4. „редовен вътрешен фериботен превоз“ означава всеки фериботен превоз между едни и същи две или повече пристанища, разположени на територията на държавите членки, без спиране в пристанища извън територията на държавите членки, и представлява транспортиране на пътници и превозни средства съгласно публикувано разписание;

5. „лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза“ означава:

▼B

а) граждани на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС и граждани на трети страни, които са членове на семейството на гражданин на Съюза, който упражнява своето право на свободно движение, за които се прилага Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([1]);

б) граждани на трети страни и членове на техните семейства, независимо от тяхното гражданство, които съгласно споразумения между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и тези трети страни, от друга страна, се ползват с права на свободно движение, които са равни с тези на граждани на Съюза;

6. „гражданин на трета страна“ означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 от ДФЕС и което не попада в обхвата на приложение на точка 5 от настоящия член;

7. „лица, за които има сигнал за отказ за влизане“, означава всеки гражданин на трета страна, който е регистриран в Шенгенската информационна система (ШИС) в съответствие със и за целите, установени в членове 24 и 26 от Регламент (ЕС) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([2]);

8. „гранично-пропускателен пункт“ означава всеки пропускателен пункт, който е определен от компетентните органи за преминаване на външните граници;

9. „съвместен гранично-пропускателен пункт“ означава всеки гранично-пропускателен пункт, намиращ се на територията на държава членка или на територията на трета страна, на който граничните служители на държавата членка и граничните служители на третата страна извършват, една след друга, проверки при излизане и влизане в съответствие със своето национално право и съгласно двустранно споразумение;

10. „граничен контрол“ означава дейност, извършвана на границата, в съответствие със и за целите на настоящия регламент в отговор изключително на намерение за преминаване на границата или акта на преминаване на тази граница независимо от какви съображения, и се състои в гранични проверки и наблюдение на границата;

11. „гранични проверки“ означава проверките, извършвани на гранично-пропускателните пунктове, за да гарантират, че лицата, включително превозните им средства и предметите в тяхно владение, могат да получат разрешение за влизане на територията на държавите членки или за излизане;

12. „наблюдение на границата“ означава наблюдението на граници между гранично-пропускателни пунктове и наблюдението на гранично-пропускателни пунктове извън определеното работно време с цел недопускане заобикалянето на гранични проверки;

([1]) Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

([2]) Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) (ОВ L 381, 28.12.2006 г., стр. 4).

▼B

13. „проверка на втора линия“ означава последваща проверка, която може да се извърши на специално място, различно от мястото, където се проверяват всички лица (първа линия);

14. „граничен служител“ означава всяко длъжностно лице, назначено в съответствие с националното право на гранично-пропускателен пункт или по границата, или в близост до тази граница, което изпълнява в съответствие с настоящия регламент и националното законодателство задачи, свързани с граничния контрол;

15. „превозвач“ означава всяко физическо или юридическо лице, което професионално се занимава с транспортиране на лица;

16. „разрешение за пребиваване“ означава:

    а) всички разрешения за пребиваване, издадени от държавите членки в съответствие с единния формат, установен с Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета ([1]), и картите за пребиваване, издадени в съответствие с Директива 2004/38/ЕО;

    б) всички други документи, издадени от една държава членка на граждани на трети страни, с които се разрешава престой на нейна територия и които са съобщени и впоследствие са публикувани в съответствие с член 39, с изключение на:

        i) временните разрешения, издадени в очакване на разглеждането на първа молба за разрешение за пребиваване съгласно буква а) или разглеждането на молба за убежище; и

        ii) визите, издадени от държавите членки в единния формат, установен с Регламент (ЕО) № 1683/95 на Съвета ([2]);

17. „круизен кораб“ означава кораб, който следва определен маршрут в съответствие с предварително определена програма, който включва програма с туристически дейности в различни пристанища и който обикновено не приема пътници и не позволява пътници да слизат от кораба по време на пътуването;

18. „корабоплаване с развлекателна цел“ означава използването на плавателни съдове за развлечение за спортни или туристически цели;

19. „крайбрежен риболов“ означава риболов, извършван с помощта на съдове, които всеки ден или в рамките на 36 часа се завръщат в пристанище, разположено на територията на държава членка, без да спират на пристанище, което е разположено в трета страна;

20. „офшорен работник“ означава всяко лице, което работи на офшорна инсталация, намираща се в териториалните води на държавите членки или в зона, в която държавите членки се ползват с изключителни права на експлоатация на морските ресурси по смисъла на международното морско право, и което се връща редовно по море или въздух на територията на държавите членки;

([1]) Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. за установяване на единен формат на разрешения за пребиваване за граждани на трети страни (ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр. 1).

([2]) Регламент (ЕО) № 1683/95 на Съвета от 29 май 1995 г. за определяне на единен формат за визи (ОВ L 164, 14.7.1995 г., стр. 1).

▼B

21. „заплаха за общественото здраве“ означава всяка болест с епидемичен потенциал съгласно определението на международните здравни регламенти на Световната здравна организация и други инфекциозни болести или заразни паразитни болести, ако са предмет на защитни разпоредби, които важат за граждани на държавите членки.

Член 3

Обхват

Настоящият регламент се прилага за всяко лице, което пресича вътрешна или външна граница на държавите членки, без да се засягат:

а) правата на лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза;

б) правата на бежанци и лица, които търсят международна закрила, по-специално по отношение на забраната за връщане.

Член 4

Основни права

При прилагането на настоящия регламент държавите членки изцяло спазват приложимото право на Съюза, включително Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-долу „Хартата“), съответното международно право, включително Конвенцията за статута на бежанците, съставена в Женева на 28 юли 1951 г. (наричана по-долу „Женевската конвенция“), задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, по-специално принципа на забрана за връщане (*non-refoulement*), както и основните права. В съответствие с общите принципи на правото на Съюза решенията съгласно настоящия регламент се вземат на индивидуална основа.

ДЯЛ II

ВЪНШНИ ГРАНИЦИ

ГЛАВА I

Преминаване на външни граници и условия за влизане

Член 5

Преминаване на външни граници

1. Външните граници могат да се преминават единствено на гранично-пропускателни пунктове, и то в рамките на определеното работно време. Работното време ясно се обозначава на гранично-пропускателните пунктове, които не са отворени 24 часа в денонощието.

Държавите членки изпращат списъци с гранично-пропускателните си пунктове на Комисията в съответствие с член 39.

2. Чрез дерогация от параграф 1 могат да бъдат допуснати изключения от задължението за преминаване на външни граници единствено на гранично-пропускателни пунктове и в рамките на определеното работно време:

▼B

а) за лица или групи лица, когато съществува специална необходимост за извънредно преминаване на външните граници извън гранично-пропускателните пунктове или извън определеното работно време, при условие че притежават разрешенията, изисквани съгласно националното право, и че не съществува конфликт с интересите на обществения ред и вътрешната сигурност на държавите членки. Държавите членки могат да включват конкретни договорености в двустранни споразумения. Общите изключения, предвидени в националното право и в двустранните споразумения, се съобщават на Комисията съгласно член 39;

б) за лица или групи лица в случай на непредвидена извънредна ситуация;

в) в съответствие със специфичните правила, установени в членове 19 и 20 във връзка с приложения VI и VII.

3. Без да се засягат изключенията, предвидени в параграф 2, или задълженията на държавите членки за международна закрила, те въвеждат санкции в съответствие с вътрешното си право за незаконно преминаване на външните граници извън контролно-пропускателните пунктове и извън определеното работно време. Тези санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

Член 6

Условия за влизане на граждани на трети страни

1. При планиран престой на територията на държавите членки с продължителност не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, при което се отчита 180-дневният период, предшестващ всеки ден от престоя, за влизането на гражданите на трети страни се прилагат следните условия:

а) да притежават валиден пътен документ, който дава право на притежателя да преминава границата и който отговаря на следните критерии:

i) срокът му на валидност изтича най-малко три месеца след планираната дата на отпътуване от територията на държавите членки; при надлежно обосновани извънредни случаи това задължение може да отпадне;

ii) издаден е в рамките на предходните 10 години;

б) да притежават валидна виза, ако такава се изисква съгласно Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета ([1]), с изключение на случаите, когато те притежават валидно разрешение за пребиваване или валидна виза за дългосрочно пребиваване;

в) да обосноват целта и условията на планирания престой и това, че разполагат с достатъчно средства за издръжка както за срока на планирания престой, така и за завръщането си в страната на произход или за транзита към трета страна, в която е гарантирано тяхното приемане, или че са в състояние законно да придобият тези средства;

([1]) Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите-членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1).

▼B

г) да не са регистрирани в ШИС като лица, за които има сигнал за отказ за влизане;

д) не се смятат за лица, които могат да бъдат заплаха за обществения ред, националната сигурност, здравеопазването или международните отношения на някоя от държавите членки, по-специално да не са регистрирани в националните бази данни на държавите членки като лица, на които не се разрешава влизане на същите основания.

2. За целите на прилагането на параграф 1 датата на влизане се определя като първия ден от престоя на територията на държавите членки, а датата на излизане — като последния ден от престоя на територията на държавите членки. При изчисляването на продължителността на престоя на територията на държавите членки не се вземат предвид периодите на престой, разрешени съгласно разрешение за пребиваване или виза за дългосрочно пребиваване.

3. Приложение I съдържа неизчерпателен списък на подкрепящите документи, които граничният служител може да поиска от гражданин на трета страна с цел да удостовери, че отговаря на условията по параграф 1, буква в).

4. Средствата за издръжка се преценяват с оглед продължителността и целта на престоя и въз онова на средните цени в съответните държави членки за храна и настаняване от среден клас, умножени по броя на дните на престоя.

Държавите членки изпращат на Комисията справки за референтни стойности в съответствие с член 39.

Оценката за достатъчни средства за издръжка може да се основава на пари в брой, пътни чекове и кредитни карти, които притежават гражданите на трети страни. Декларации за спонсорство, когато такива декларации се изискват от съответното национално законодателство, и писма за гаранция от домакина, както са определени в съответното вътрешно право, когато гражданинът на трета стана гостува на дадено лице, могат също да представляват доказателства за достатъчни средства за издръжка.

5. Чрез дерогация от параграф 1:

а) на граждани на трети страни, които не отговарят на всички условия, посочени в параграф 1, но притежават разрешение за пребиваване или виза за дългосрочно пребиваване, се разрешава влизане на териториите на другите държави членки с цел транзитно преминаване, така че да могат да достигнат територията на държавата членка, която е издала разрешението за пребиваване или визата за дългосрочно пребиваване, освен ако имената им не са включени в националния списък на сигнали на държавата членка, чиято външна граница лицата се стремят да преминат, и ако сигналът е придружен от указание за отказ за влизане или транзитно преминаване;

б) на граждани на трети страни, които отговарят на условията, посочени в параграф 1, с изключение на предвиденото в буква б), и които се явят на границата, може да бъде разрешено влизане на териториите на държавите членки, ако на границата им бъде издадена виза в съответствие с членове 35 и 36 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

([1]) Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

▼B

Държавите членки съставят статистика за издадените на границата визи в съответствие с член 46 от Регламент (ЕО) № 810/2009 и приложение XII към него.

В случай че не е възможно да се прикрепи виза към даден документ, визата по изключение се поставя на отделен лист, прикрепен към документа. В такъв случай се използва единният формат на формуляри за поставяне на виза, установен с Регламент (ЕО) № 333/2002 на Съвета ([1]);

в) държава членкаможе да разреши влизане на граждани на трети страни, които не отговарят на едно или повече условия по параграф 1, по хуманитарни причини или такива, свързани с национален интерес, или поради международни задължения. Когато името на гражданина на трета страна попада в обхвата на параграф 1, буква г), държавата членка, която разрешава влизането му на своя територия, уведомява за това останалите държави членки.

ГЛАВА II

Контрол на външни граници и отказ за влизане

Член 7

Извършване на гранични проверки

1. При изпълнението на своите задължения граничните служители изцяло зачитат човешкото достойнство, по-специално в случаите, свързани с уязвими лица.

Всички мерки, които предприемат при изпълнение на задълженията си, трябва да са пропорционални на целите, преследвани с тях.

2. При извършване на гранични проверки граничните служители не дискриминират лицата на основание пол, раса или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждания, възраст или сексуална ориентация.

Член 8

Гранични проверки на лица

1. При преминаване на външни граници се извършват проверки от граничните служители. Проверките се извършват в съответствие с настоящата глава.

Проверките могат също така да включват проверки на превозните средства и предметите във владение на лицата, които пресичат границата. По отношение на провеждани претърсвания се прилага законодателството на съответната държава членка.

([1]) Регламент (ЕО) № 333/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 г. за единния формат на формуляра за поставяне на визи, които се издават от държавите-членки на лицата, които притежават пътен документ, който не е признат от държавата-членка, която е изготвила формуляра (ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 4).

▼B

2. Всички лица подлежат на минимална проверка за установяване на самоличността въз основа на представяне или показване на пътните им документи. Тази минимална проверка се състои от бърза и целенасочена проверка, когато е необходимо, чрез използване на технически устройства и справка в съответните бази данни за откраднати, незаконно присвоени, загубени или невалидни документи, на валидността на документа, с който се разрешава на законния му притежател да премине границата, и на наличието на признаци за фалшификация или подправяне.

По правило лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, подлежат на минималната проверка, посочена в първа алинея.

Въпреки това, на несистематична основа, при извършване на минимални проверки на лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, граничните служители може да направят справка с национални или европейски бази данни с цел да се уверят, че тези лица не представляват действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха за вътрешната сигурност, обществения ред, международните отношения на държавите членки или заплаха за общественото здраве.

Последиците от такива справки не застрашават правото на влизане на лица, които съгласно правото на Съюза се ползват с право на свободно движение на територията на съответната държава членка, както е предвидено в Директива 2004/38/ЕО.

3. При влизане и излизане гражданите на трети страни подлежат на цялостни проверки, както следва:

а) обстойната проверка при влизане включва проверка на условията за влизане, установени в член 6, параграф 1, и когато е приложимо, на документите, които удостоверяват пребиваване и упражняване на професионална дейност. Това включва подробна проверка, обхващаща следните аспекти:

i) проверка дали гражданинът на трета страна притежава документ, който е валиден за преминаване на границата и който не е с изтекъл срок на валидност, и дали документът е придружен, където е необходимо, от съответната виза или разрешение за пребиваване;

ii) задълбочена проверка на пътните документи за признаци за фалшификация или подправяне;

iii) проверка на печатите за влизане и излизане върху пътните документи на съответния гражданин на трета страна с цел проверка чрез сравняване на датите на влизане и излизане дали лицето не е надвишило максималния срок на разрешен престой на територията на държавите членки;

iv) проверка по отношение мястото на заминаване и дестинацията на съответния гражданин на трета страна и целта на планирания престой, като се проверяват при необходимост съответните подкрепящи документи;

▼B

v) проверка дали съответният гражданин на трета страна разполага с достатъчно средства за издръжка за срока и целта на планирания престой, за завръщането си в държавата на произход или за транзита към трета държава, в която е гарантирано неговото приемане, или че е в състояние законно да придобие тези средства;

vi) проверка дали съответният гражданин на трета страна, неговите превозни средства и предметите, които превозва, няма да застрашат обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки. Тази проверка включва пряка справка с данните и списъците със сигнали за лица и при необходимост предмети, включени в ШИС и национални масиви с данни, и действието, което следва да се извърши, ако има такова, в резултат на сигнала;

б) ако гражданинът на трета страна притежава виза съгласно член 6, параграф 1, буква б), обстойната проверка при влизане включва също проверка на самоличността на притежателя на визата и на автентичността на визата чрез справка във Визовата информационна система (ВИС) съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 767/2008;

в) чрез дерогация може да се направи справка във ВИС, като се използва номерът на визовия стикер при всички случаи и, на произволен принцип, номерът на визовия стикер в комбинация с проверка на пръстовите отпечатъци, когато:

i) възникне трафик с такъв интензитет, че времето за чакане на гранично-пропускателния пункт става прекомерно дълго;

ii) вече са били използвани всички ресурси по отношение на персонал, съоръжения и организация; и

iii) въз основа на преценка, че не съществува риск по отношение на вътрешната сигурност и незаконната имиграция.

Същевременно при всички случаи на възникнало съмнение по отношение на самоличността на притежателя на виза и/или на автентичността на визата справката във ВИС се извършва чрез системно използване на номера на визовия стикер в комбинация с проверка на пръстовите отпечатъци.

Настоящата дерогация може да се прилага единствено на конкретния гранично-пропускателен пункт за времето, през което са изпълнени условията, посочени в подточки i), ii) и iii);

г) решението за извършване на справка във ВИС съгласно буква в) се взема от ръководния служител на граничната охрана на гранично-пропускателния пункт или на по-високо ниво.

Съответната държава членка незабавно информира останалите държави членки и Комисията за това решение;

▼B

д) всяка държава членка изпраща веднъж годишно на Европейския парламент и на Комисията доклад относно прилагането на буква в), в който се посочват броят граждани на трети страни, за които е направена справка във ВИС чрез използване единствено на номера на визовия стикер, и продължителността на времето за чакане, посочено в буква в), подточка i);

е) букви в) и г) се прилагат за максимален срок от три години, считано от 3 години след пускането в експлоатация на ВИС. Преди края на втората година от прилагането на букви в) и г) Комисията изпраща на Европейския парламент и на Съвета оценка на тяхното прилагане. Въз основа на тази оценка Европейският парламент или Съветът могат да приканят Комисията да предложи подходящи изменения на настоящия регламент;

ж) обстойната проверка на излизане се състои във:

i) проверка дали гражданинът на трета страна притежава валиден документ за преминаване на границата;

ii) проверка на пътните документи за признаци за фалшификация или подправяне;

iii) при възможност проверка дали гражданинът на трета страна не се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност или международните отношения на някоя от държавите членки;

з) допълнително към проверките, посочени в буква ж), цялостните проверки на излизане могат също така да включват:

i) проверка дали лицето притежава валидна виза, ако се изисква съгласно Регламент (ЕО) № 539/2001, с изключение на случаите, когато притежава валидно разрешение за пребиваване; тази проверка може да включва справка във ВИС в съответствие с член 18 от Регламент (ЕО) № 767/2008;

ii) проверка дали лицето не е надвишило срока на разрешен престой на територията на държавите членки;

iii) справка за сигнали за лица и предмети, включени в ШИС, и информация в национални масиви с данни;

и) с цел идентифициране на лицата, които може да не отговарят или вече да не отговарят на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на държавите членки, може да се направи справка във ВИС в съответствие с член 20 от Регламент (ЕО) № 767/2008.

4. При наличието на помещения и при молба на гражданин на трета страна тези проверки се извършват в отделно помещение.

▼B

5. Без да се засяга втора алинея, граждани на трети страни, които подлежат на цялостни проверки на втора линия, получават информация в писмен вид на език, който разбират или за който може основателно да се предположи, че разбират, или по друг ефективен начин, като се посочват целта и процедурата при такава проверка.

Тази информация е на разположение на всички официални езици на Съюза, както и на езика/ците на страната или страните, граничещи със съответната държава членка, и указва, че гражданинът на трета страна може да поиска името или служебния личен номер на граничния служител, който извършва цялостната проверка на втора линия, името на гранично-пропускателния пункт и датата, на която е премината границата.

6. Проверки на лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, се извършват в съответствие с Директива 2004/38/ЕО.

7. Приложение II съдържа подробни правила относно информацията, която се въвежда.

8. Когато се прилага член 5, параграф 2, буква а) или б), държавите членки могат също така да предвидят дерогации от правилата, установени в настоящия член.

Член 9

Облекчен режим на гранични проверки

1. Граничните проверки по външните граници могат да се облекчат в резултат на извънредни и непредвидени обстоятелства. Такива извънредни и непредвидени обстоятелства са тези, при които непредвидени събития водят до движение с такъв интензитет, че времето за чакане на гранично-пропускателния пункт става прекалено дълго и всички ресурси по отношение на персонал, устройства и организация са изчерпани.

2. В случаите, когато граничните проверки са облекчени съгласно параграф 1, граничните проверки на влизащи по правило е с приоритет пред граничните проверки на излизащи.

Решението за облекчаване на режима на проверките се взима от граничния служител, който командва гранично-пропускателния пункт.

Облекчаването на режима на проверките е временно, съобразено е с обстоятелствата, които го налагат, и се въвежда постепенно.

3. Дори при въведен облекчен режим на проверки граничният служител подпечатва пътните документи на граждани на трети страни при влизане и на излизане в съответствие с член 11.

4. Всяка държава членка изпраща веднъж годишно доклад за прилагането на настоящия член до Европейския парламент и до Комисията.

▼B

Член 10

Отделни ленти и информация за знаци

1. Държавите членки осигуряват отделни ленти, по-специално на гранично-пропускателни пунктове, разположени на въздушните граници, с цел извършване на проверки на лица в съответствие с член 8. Тези ленти се различават чрез знаците, които носят обозначенията, които се съдържат в приложение III.

Държавите членки могат да осигурят отделни ленти на морските и сухопътните гранично-пропускателни пунктове и на границите между държавите членки, които не прилагат член 22 на общите си граници. Знаците, които носят обозначенията, съдържащи се в приложение III, се използват, ако държавата членка осигурява отделни ленти на тези граници.

Държавите членки осигуряват, че тези ленти са ясно обозначени със знаци, включително където правилата, свързани с използването на различни ленти, са отменени съгласно предвиденото в параграф 4 с цел да осигурят оптимален поток на лица, преминаващи границата.

2. Лицата, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, имат право да използват лентите, обозначени със знака, предвиден в част А („ЕС, ЕИП, Ш“) от приложение III. Те могат също така да използват лентите, обозначени със знака, предвиден в част Б1 („Не се изисква виза“) и част Б2 („Всички паспорти“) от приложение III.

Гражданите на трети страни, които не са задължени да притежават виза при преминаването на външните граници на държавите членки съгласно Регламент (ЕО) № 539/2001, и гражданите на трети страни, които притежават валидно разрешение за пребиваване или виза за дългосрочно пребиваване, могат да използват лентите, обозначени със знака, предвиден в част Б1 („Не се изисква виза“) от приложение III към настоящия регламент. Те могат също така да използват лентите, обозначени със знака, предвиден в част Б2 („Всички паспорти“) от приложение III към настоящия регламент.

Всички останали лица използват лентите, обозначени със знака, предвиден в част Б2 („Всички паспорти“) от приложение III.

Обозначенията на знаците, посочени в първа, втора и трета алинея, могат да се изписват на езика или езиците, които съответната държава членка прецени за подходящи.

Осигуряването на отделни ленти, обозначени със знака, предвиден в част Б1 („Не се изисква виза“) от приложение III, не е задължително. Държавите членки вземат решение дали да осигурят такива ленти и на кои гранично-пропускателни пунктове да направят това в зависимост от практическите нужди.

3. На морски и сухопътни гранично-пропускателни пунктове държавите членки могат да разделят потока превозни средства на различни ленти за леки и тежкотоварни превозни средства и автобуси, като използват знаците, предвидени в част В от приложение III.

Държавите членки могат да използват различни обозначения на тези знаци според случая предвид местните обстоятелства.

▼B

4. В случай на временен дисбаланс в потока на превозни средства на даден гранично-пропускателен пункт правилата, свързани с използването на различни ленти, могат да бъдат отменени от компетентните органи за времето, необходимо за нормализиране на трафика.

Член 11

Подпечатване на пътните документи

1. Пътните документи на граждани на трети страни редовно се подпечатват при влизане и излизане. По-специално печат при влизане и излизане се поставя на:

а) документите, които съдържат валидна виза и които позволяват на гражданите на трети страни да преминат границата;

б) документите, които позволяват на гражданите на трети страни, на които е издадена виза на границата на държава членка, да преминат границата;

в) документите, които позволяват на гражданите на трети страни, които не подлежат на изискването за притежание на виза, да преминат границата.

2. Пътните документи на граждани на трети страни, които са членове на семейството на граждани на Съюза, за които се прилага Директива 2004/38/ЕО, но които не представят картата за пребиваване, предвидена в посочената директива, се подпечатват при влизане и излизане.

Пътните документи на граждани на трети страни, които са членове на семейството на граждани на трети страни, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, но които не представят картата за пребиваване, предвидена в Директива 2004/38/ЕО, се подпечатват при влизане и излизане.

3. Не се поставя печат при влизане и излизане на:

а) пътните документи на държавни глави и сановници, чието пристигане официално е оповестено предварително чрез дипломатически канали;

б) на разрешителни на пилоти или удостоверения на членовете на екипажа на самолети;

в) на пътните документи на моряци, които присъстват на територията на дадена държава членка единствено когато корабът им влиза в пристанище, и то в зоната на това пристанище;

г) пътните документи на екипажа и пътниците на круизни кораби, които не подлежат на гранични проверки в съответствие с точка 3.2.3 от приложение VI;

д) документите, които позволяват на граждани на Андора, Монако и Сан Марино да преминават границата;

е) пътните документи на екипажите на пътническите и товарните международни влакове;

▼B

ж) пътните документи на гражданите на трети страни, които представят карта за пребиваване, предвидена в Директива 2004/38/ЕО.

По изключение, по молба на гражданин на трета страна той може да бъде освободен от поставяне на печат за влизане или излизане, в случай че поставянето на такъв печат може да причини сериозни затруднения за това лице. В такъв случай влизането или излизането се записва на отделен лист, на който се посочват името на лицето и номерът на паспорта. Този лист се дава на гражданина на трета страна. Компетентните органи на държавите членки могат да водят статистика за такива изключителни случаи и могат да предоставят тези статистически данни на Комисията.

4. Практическите разпоредби за подпечатване се съдържат в приложение IV.

5. По възможност гражданите на трети страни се уведомяват за задължението на граничния служител да подпечата пътните им документи при влизане и излизане, дори когато режимът на проверките е облекчен в съответствие с член 9.

Член 12

Презумпции по отношение изпълнението на условията за продължителност на престоя

1. В случай че пътните документи на гражданин на трета страна не съдържат печат за влизане, компетентният национален орган може да предположи, че притежателят не отговаря или вече не отговаря на условията за продължителност на престоя, приложими в рамките на съответната държава членка.

2. Презумпцията, посочена в параграф 1, може да бъде отхвърлена, ако гражданинът на трета страна представи по всякакъв начин достоверни доказателства, като билети за транспорт или доказателство за присъствието си извън територията на държавите членки, че е спазил условията, свързани с продължителността на краткосрочен престой.

В такъв случай:

а) ако гражданинът на трета страна се намира на територията на държава членка, която изцяло прилага достиженията на правото от Шенген, компетентният орган обозначава в съответствие с националното законодателство и практика в пътния му документ датата и мястото, където е преминал външната граница на някоя от държавите членки, които изцяло прилагат достиженията на правото от Шенген;

б) ако гражданинът на трета страна се намира на територията на държава членка, по отношение на която решението, предвидено в член 3, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2003 г., член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2005 г. и член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2011 г., не е взето, компетентният орган обозначава в съответствие с националното законодателство и практика в пътния му документ датата и мястото, където е преминал външната граница на такава държава членка.

В допълнение към обозначенията, посочени в букви а) и б), на гражданина на трета страна може да се даде формуляр, както е показано в приложение VIII.

▼B

Държавите членки се уведомяват взаимно и известяват Комисията и генералния секретариат на Съвета за националните си практики по отношение на обозначенията, посочени в настоящия член.

3. В случай че презумпцията по параграф 1 не бъде оборена, гражданинът на трета страна може да бъде върнат в съответствие с Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([1]) и с националното право, съобразено със споменатата директива.

4. Когато няма печат за излизане, съответните разпоредби на параграфи 1 и 2 се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 13

Наблюдение на границата

1. Основната цел на наблюдението на границата е да се предотврати неразрешеното преминаване на границата, да се противодейства на трансграничната престъпност и да се предприемат мерки срещу лица, които са преминали границата незаконно. Лице, което незаконно е преминало граница и което няма право на престой на територията на съответната държава членка, се задържа и за него се прилагат процедурите, съобразени с Директива 2008/115/ЕО.

2. Граничните служители използват стационарни или мобилни екипи за извършване на наблюдение на границата.

Това наблюдение се извършва по такъв начин, че да предотврати и да разубеди лицата от заобикаляне на проверките на гранично-пропускателните пунктове.

3. Наблюдението между гранично-пропускателните пунктове се извършва от гранични служители, чиито брой и методи се определят в зависимост от съществуващите или предвидени рискове и заплахи. Наблюдението включва чести и внезапни промени на интервала на наблюдения, така че винаги да съществува риск за разкриване на неразрешените преминавания на границата.

4. Наблюдението се извършва от стационарни или мобилни екипи, които изпълняват задълженията си, като патрулират или като се разположат на места, известни или преценени за чувствителни, като целта на такова наблюдение е залавянето на лица, пресичащи границата незаконно. Наблюдението може също така да се извършва чрез технически средства, включително електронни средства.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 относно допълнителните мерки, уреждащи наблюдението.

([1]) Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98).

▼B

Член 14

Отказ за влизане

1. На гражданин на трета страна, който не отговаря на условията за влизане, установени в член 6, параграф 1, и не спада към категориите лица, посочени в член 6, параграф 5, се отказва влизане на териториите на държавите членки. Това не накърнява прилагането на специални разпоредби относно правото на убежище и международна закрила или относно издаването на визи за дългосрочно пребиваване.

2. Отказ за влизане може да бъде издаден единствено въз основа на аргументирано решение, което посочва точните причини за отказа. Решението се взима от орган, упълномощен от националното законодателство. То незабавно влиза в сила.

Аргументираното решение, което посочва точните причини за отказа, се предоставя чрез стандартен формуляр, съдържащ се в приложение V, част Б, попълнен от органа, упълномощен от националното законодателство да налага отказ за влизане. Попълненият стандартен формуляр се предава на съответния гражданин на трета страна, който потвърждава получаването на решението за отказ за влизане чрез този формуляр.

3. Лицата, на които е издаден отказ за влизане, могат да обжалват. Обжалването се извършва в съответствие с националното право. На гражданите на трети страни се предоставя също така писмена информация за лицата за контакт, които могат да предоставят информация за представители, компетентни да действат от името на граждани на трети страни в съответствие с националното право.

Подаването на апелативна жалба няма суспензивен ефект по отношение на решението за отказ за влизане.

Без да се засяга всякаква компенсация, предоставена в съответствие с национално право, засегнатият гражданин на трета страна в случаите, когато в резултат на обжалването бъде заключено, че решението за отказ за влизане е неправилно обосновано, има право на заличаване на зачеркнатия печат за влизане, както и на други зачеркивания или добавяния, които са направени от държавата членка, която е забранила влизането.

4. Граничните служители гарантират, че гражданин на трета страна, на когото е забранено влизане, няма да влезе на територията на съответната държава членка.

5. Държавите членки събират статистически данни за броя на лицата, на които е отказано влизане, основанията за такъв отказ, гражданството на лицата, на които е отказано влизане, и вида граница (сухопътна, въздушна или морска), на която им е отказано влизане, и ежегодно предават тези данни на Комисията (Евростат) в съответствие с Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

6. Подробни правила относно отказа за влизане се съдържат в част А от приложение V.

([1]) Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 311/76 на Съвета относно изготвяне на статистика за чуждестранните работници (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 23).

▼B

ГЛАВА III

Персонал и ресурси за граничен контрол и сътрудничество между държавите членки

Член 15

Персонал и ресурси за граничен контрол

Държавите членки осигуряват необходимия персонал и ресурси в достатъчни количества за извършване на граничен контрол на външните граници в съответствие с членове 7—14 по такъв начин, че да осигурят ефективно, високо и еднакво ниво на контрол на външните си граници.

Член 16

Изпълнение на граничния контрол

1. Граничният контрол, предвиден в членове 7 — 14, се извършва от гранични служители в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент и националното право.

При извършване на посочения граничен контрол не се засягат правомощията да се завежда наказателно дело, предоставени на граничните служители от национално право и попадащи извън обхвата на настоящия регламент.

Държавите членки гарантират, че граничните служители са специално и добре обучени професионалисти, при отчитане на общите учебни програми за граничните служители, установени и разработени от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите членки („Агенцията“), създадена с Регламент (ЕО) № 2007/2004. Учебните програми включват специализирано обучение за определяне на ситуации, включващи уязвими лица, например непридружени ненавършили пълнолетие лица и жертви на трафик, и за справянето с такива ситуации. Държавите членки, с подкрепата на Агенцията, насърчават граничните служителите да изучават езиците, необходими за изпълнение на задачите им.

2. Държавите членки изпращат на Комисията списък с националните си служби, отговорни за граничен контрол съгласно националното им законодателство в съответствие с член 39.

3. За ефективното контролиране на границите държавите членки осигуряват тясно и постоянно сътрудничество между националните си служби, отговорни за граничния контрол.

Член 17

Сътрудничество между държавите членки

1. Държавите членки взаимно се подпомагат и поддържат тясно и постоянно сътрудничество с оглед ефективното изпълнение на граничния контрол, в съответствие с членове 7—16. Те разменят релевантна информация.

2. Оперативното сътрудничество между държавите членки в областта на управление на външните граници се координира от Агенцията.

▼B

3. Без да се засягат компетенциите на Агенцията, държавите членки могат да продължат оперативното сътрудничество с други държави членки и/или трети страни на външните граници, включително размяната на офицери за свръзка, когато такова сътрудничество има допълващ характер по отношение дейността на Агенцията.

Държавите членки се въздържат от всякаква дейност, която би могла да застраши функционирането на Агенцията или постигането на нейните цели.

Държавите членки докладват на Агенцията за оперативно сътрудничество, посочено в първата алинея.

4. Държавите членки осигуряват обучение за правилата за граничен контрол и основните права. В това отношение се държи сметка за общите стандарти на обучение, създадени и доразвити от Агенцията.

Член 18

Съвместен контрол

1. Държави членки, които не прилагат член 22 на общите си сухопътни граници, до момента на прилагане на посочения член могат съвместно да контролират тези общи граници, в които случаи дадено лице може да бъде спряно само веднъж с цел извършване на проверки при влизане и излизане, без да се накърнява индивидуалната отговорност на държавите членки, произтичаща от членове 7 — 14.

За тази цел държавите членки могат да сключват двустранни споразумения помежду си.

2. Държавите членки уведомяват Комисията за всякакви споразумения, сключени в съответствие с параграф 1.

ГЛАВА IV

Специфични правила за гранични проверки

Член 19

Специфични правила за различните видове граници и различните превозни средства за преминаване на външни граници

Специфичните правила, съдържащи се в приложение VI, се прилагат по отношение на проверките, извършвани на различните видове граници и различните превозни средства, използвани за преминаване през гранично-пропускателни пунктове.

Тези специфични правила могат да съдържат дерогации от членове 5 и 6 и членове от 8 до 14.

Член 20

Специфични правила за проверки на определени категории лица

1. Специфичните правила, съдържащи се в приложение VII, се прилагат по отношение на проверки на следните категории лица:

▼B

а) държавни глави и членовете на техните делегации;

б) пилоти на самолети и други членове на екипажа;

в) моряци;

г) притежатели на дипломатически, официални или служебни паспорти и членове на международни организации;

д) презгранични работници;

е) непълнолетни лица;

ж) спасителни служби, полиция, пожарни екипи и гранични служители;

з) офшорни работници.

Тези специфични правила могат да съдържат дерогации от членове 5 и 6 и членове 8 — 14.

2. Държавите членки уведомяват Комисията за моделите карти, издадени от техните министри на външните работи за акредитиране на членове на дипломатически мисии и консулски представителства и членове на техните семейства в съответствие с член 39.

ГЛАВА V

Специални мерки в случай на сериозни недостатъци, свързани с граничния контрол на външните граници

Член 21

Мерки по външните граници и подкрепа от Агенцията

1. Когато са установени сериозни недостатъци при осъществяването на граничния контрол на външните граници в доклада за оценка, изготвен съгласно член 14 от Регламент (ЕС) № 1053/2013, и с оглед да се гарантира спазването на препоръките, посочени в член 15 от същия регламент, Комисията може чрез акт за изпълнение да препоръча на оценяваната държава членка да предприеме определени специални мерки, които могат да включват една от следните мерки или и двете:

а) започване на разполагането на европейски екипи за гранична охрана в съответствие с Регламент (ЕО) № 2007/2004;

б) представяне за становище на Агенцията на своите стратегически планове, изготвени въз основа на оценка на риска, включително информация за разполагането на персонал и оборудване.

Този акт за изпълнение се приема съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

▼B

2. Комисията информира редовно комитета, създаден в съответствие с член 38, параграф 1, относно напредъка в изпълнението на посочените в параграф 1 от настоящия член мерки и относно неговото въздействие спрямо констатираните недостатъци.

Комисията също така информира Европейския парламент и Съвета.

3. Когато в доклад за оценка по параграф 1 е направено заключение, че оценяваната държава членка сериозно пренебрегва задълженията си и поради това трябва да докладва за изпълнението на съответния план за действие в срок от три месеца съгласно член 16, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1053/2013, и когато след изтичане на този тримесечен срок Комисията установи, че положението продължава да бъде същото, Комисията може да задейства процедурата, предвидена в член 29 от настоящия регламент, ако всички условия за прилагането на тази процедура са налице.

ДЯЛ III

ВЪТРЕШНИ ГРАНИЦИ

ГЛАВА I

Отсъствие на граничен контрол на вътрешните граници

Член 22

Преминаване на вътрешни граници

Вътрешните граници могат да се преминават на всяко място, без да се извършва гранична проверка на лицата, независимо от тяхното гражданство.

Член 23

Проверки на територията

Отсъствието на граничен контрол на вътрешните граници не накърнява:

а) упражняването на полицейски правомощия от компетентните органи на държавите членки съгласно националното им законодателство, доколкото упражняването на тези правомощия няма ефект, равностоен на гранични проверки; това важи също така за граничните зони. По смисъла на първото изречение упражняването на полицейски правомощия не може по-специално да се смята за равностойно на извършването на гранични проверки, когато полицейските мерки:

i) нямат за цел граничен контрол;

ii) се основават на обща полицейска информация и опит по отношение възможни заплахи за обществената сигурност и целят по-специално да се противопоставят на презграничната престъпност;

iii) са планирани и изпълнени по начин, който ясно се различава от системните проверки на лица на външните граници;

iv) са извършени въз основа на проверки на място;

▼B

б) проверки за сигурност, извършвани на пристанища и летища от компетентните органи съгласно правото на всяка държава членка, от пристанищни или летищни служители или превозвачи, при условие че тези проверки също се извършват и на лица, които пътуват в рамките на дадена държава членка;

в) възможността държава членка да предвиди в законодателството си задължение за притежаване или носене на документи;

г) възможността държава членка да предвиди в своето право задължението за граждани на трети страни да съобщават за присъствието си на нейната територия съгласно разпоредбите на член 22 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници („Шенгенската конвенция“).

Член 24

Премахване на пречки за трафика на шосейни пропускателни пунктове на вътрешните граници

Държавите членки премахват всички пречки за нормалния трафик на шосейни пропускателни пунктове на вътрешните граници, по-специално всякакви ограничения на скоростта, които не се основават изключително на съображения за сигурност по пътя.

В същото време държавите членки се подготвят да осигурят съоръжения за проверки, в случай че се въведе повторно вътрешен граничен контрол.

ГЛАВА II

Временно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

Член 25

Обща рамка за временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

1. В случай че в пространството без граничен контрол на вътрешните граници съществува сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в държава членка, тази държава членка може по изключение да въведе повторно граничен контрол на всички или на отделни участъци от вътрешните си граници за ограничен срок, ненадвишаващ 30 дни, или за предполагаемия период на сериозната заплаха, ако неговата продължителност надхвърля 30 дни. Обхватът и продължителността на временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници не излизат извън рамките на строго необходимото в отговор на сериозната заплаха.

2. Граничен контрол на вътрешните граници се въвежда повторно само като крайна мярка и в съответствие с членове 27, 28 и 29. Критериите, посочени съответно в членове 26 и 30, се вземат предвид във всеки случай, когато се предвижда вземане на решение за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници съгласно съответно член 27, 28 или 29.

▼B

3. В случай че сериозната заплаха за обществения ред или за вътрешната сигурност в съответната държава членка продължава след изтичане на срока, предвиден в параграф 1 от настоящия член, същата държава членка може да удължи прилагането на граничен контрол на вътрешните си граници при спазване на критериите, посочени в член 26, и в съответствие с член 27, на същите основания като посочените в параграф 1 от настоящия член и като се вземат предвид всички нови елементи, за срокове от не повече от 30 дни, които могат да бъдат подновявани.

4. Общата продължителност на повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, включително всякакви удължавания, предвидени в параграф 3 от настоящия член, не надхвърля шест месеца. При извънредни обстоятелства, съгласно посоченото в член 29, общата продължителност може да бъде удължена до максималния срок от две години, в съответствие с параграф 1 от същия член.

Член 26

Критерии за временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

Когато дадена държава членка взема като крайна мярка решение за временно повторно въвеждане на граничен контрол на една или повече от своите вътрешни граници или на участъци от тях или решение за удължаване на това повторно въвеждане в съответствие с член 25 или член 28, параграф 1, тази държава членка прави оценка на степента, в която с тази мярка има вероятност по адекватен начин да бъде отстранена заплахата за обществения ред или вътрешната сигурност, и прави оценка на пропорционалността на мярката спрямо тази заплаха. При извършването на тази оценка държавата членка взема предвид по-специално следното:

а) вероятните последици от евентуалната заплаха за нейния обществен ред или вътрешна сигурност, включително след терористични инциденти или заплахи, включително от страна на организираната престъпност;

б) вероятните последици от тази мярка за свободното движение на хора в пространството без граничен контрол на вътрешните граници.

Член 27

Процедура за временно повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници съгласно член 25

1. Когато дадена държава членка планира повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници съгласно член 25, тя нотифицира останалите държави членки и Комисията най-късно четири седмици преди планираното повторно въвеждане или в по-кратък срок, ако обстоятелствата, породили необходимостта от това повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, станат известни по-малко от четири седмици преди планираното повторно въвеждане. За тази цел държавата членка предоставя следната информация:

а) основанията за предложеното повторно въвеждане, включително всички имащи отношение данни, с които подробно се описват събитията, съставляващи сериозна заплаха за нейния обществен ред или вътрешна сигурност;

▼B

б) обхвата на предложеното повторно въвеждане, като се посочва в кой участък или в кои участъци от вътрешните граници ще бъде повторно въведен граничен контрол;

в) наименованията на определените гранични контролно-пропускателни пунктове;

г) датата и продължителността на планираното повторно въвеждане;

д) според случая, мерките, които ще се предприемат от останалите държави членки.

Нотификацията по първа алинея може да бъде направена и съвместно от две или повече държави членки.

При необходимост Комисията може да изиска допълнителна информация от съответната държава членка или държави членки.

2. Посочената в параграф 1 информация се предоставя на Европейския парламент и Съвета едновременно с нотификацията ѝ на останалите държави членки и на Комисията съгласно същия параграф.

3. Държавите членки, извършващи нотификация по параграф 1, могат, при необходимост и в съответствие с националното си право, да решат да класифицират части от тази информация.

Това класифициране не препятства предоставянето на информация от Комисията на Европейския парламент. Предаването и обработката на информацията и документите, предоставени на Европейския парламент съгласно настоящия член, се извършват при спазване на приложимите за Европейския парламент и Комисията правила относно изпращането и обработването на класифицирана информация.

4. След нотификацията от държава членка съгласно параграф 1 и с оглед на консултациите, предвидени в параграф 5, Комисията или която и да е друга държава членка може да приеме становище, без да се засяга член 72 от ДФЕС.

Ако въз основа на съдържащата се в нотификацията информация или на друга получена от нея допълнителна информация Комисията постави под въпрос необходимостта или пропорционалността на планираното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници или ако прецени, че е подходящо да се проведе консултация по някои аспекти на нотификацията, Комисията представя становище за това.

5. Информацията, посочена в параграф 1, както и всяко становище на Комисията или на държава членка по параграф 4 са предмет на консултации, включително, когато е уместно, на съвместни заседания, между държавата членка, която планира да въведе повторно граничен контрол на вътрешните граници, останалите държави членки, особено пряко засегнатите от такива мерки, и Комисията с оглед организирането по целесъобразност на съвместно сътрудничество между държавите членки и разглеждането на пропорционалността на мерките спрямо събитията, които водят до повторното въвеждане на граничен контрол, и заплахата за обществения ред или вътрешната сигурност.

▼B

6. Консултациите, посочени в параграф 5, се провеждат най-малко десет дни преди датата на планираното повторно въвеждане на граничен контрол.

Член 28

Специална процедура при случаи, които изискват незабавни действия

1. В случаите, когато сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в дадена държава членка изисква предприемането на незабавни действия, съответната държава членка може по изключение незабавно да въведе повторно граничен контрол на вътрешните граници за ограничен срок от не повече от десет дни.

2. Когато държава членка повторно въвежда граничен контрол на вътрешните граници, тя едновременно нотифицира съответно останалите държави членки и Комисията и предоставя информацията, посочена в член 27, параграф 1, включително основанията, обуславящи използването на процедурата, уредена в настоящия член. Комисията може да проведе консултации с останалите държави членки веднага след получаване на нотификацията.

3. Ако сериозната заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност продължава извън срока, предвиден в параграф 1 от настоящия член, държавата членка може да реши да удължи прилагането на граничен контрол на вътрешните граници за срокове от не повече от 20 дни, които могат да бъдат подновявани. В този случай съответната държава членка взема предвид критериите, посочени в член 26, включително актуализираната оценка на необходимостта и пропорционалността на мярката, и взема предвид всички нови елементи.

В случай на удължаване се прилагат *mutatis mutandis* разпоредбите на член 27, параграфи 4 и 5, а консултациите се провеждат незабавно след като решението за удължаване е нотифицирано на Комисията и на държавите членки.

4. Без да се засяга член 25, параграф 4, общата продължителност на повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници въз основа на първоначалния срок съгласно параграф 1 от настоящия член и всяко удължаване съгласно параграф 3 от настоящия член не надхвърля два месеца.

5. Комисията информира незабавно Европейския парламент за нотификациите по настоящия член.

Член 29

Специална процедура при извънредни обстоятелства, застрашаващи цялостното функциониране на пространството без граничен контрол на вътрешните граници

▼M1

1. При извънредни обстоятелства, когато цялостното функциониране на пространството без граничен контрол на вътрешните граници е застрашено поради трайни и сериозни недостатъци, свързани с контрола на външните граници, както е посочено в член 21 от настоящия регламент, или в резултат на неизпълнение от страна на държава членка на решение на Съвета, както е

▼M1

посочено в член 19, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета ([1]), и доколкото тези обстоятелства представляват сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в пространството без граничен контрол на вътрешните граници или в части от него, може да бъде въведен повторно граничен контрол на вътрешните граници в съответствие с параграф 2 от настоящия член за срок от не повече от шест месеца. Този срок може да бъде удължен не повече от три пъти с допълнителен срок от не повече от шест месеца, ако извънредните обстоятелства продължават да са налице.

▼B

2. Като крайна мярка и с цел защита на общите интереси в пространството без граничен контрол на вътрешните граници, когато всички останали мерки, по-специално посочените в член 21, параграф 1, не са в състояние ефективно да преодолеят установената сериозна заплаха, Съветът може да препоръча на една или повече държави членки да вземат решение за повторновъвеждане на граничен контрол на всички или на отделни участъци от своите вътрешни граници. Препоръката на Съвета се основава на предложение на Комисията. Държавите членки могат да поискат от Комисията да представи на Съвета такова предложение за препоръка.

В препоръката си Съветът посочва най-малкото информацията по член 27, параграф 1, букви а) — д).

Съветът може да препоръча удължаване съгласно условията и процедурите, предвидени в настоящия член.

Преди държава членка да въведе повторно граничен контрол на всички или на отделни участъци от вътрешните си граници съгласно настоящия параграф, тя нотифицира съответно останалите държави членки, Европейския парламент и Комисията.

3. В случай че посочената в параграф 2 препоръка не бъде изпълнена от дадена държава членка, същата държава членка съобщава незабавно в писмена форма основанията си за това на Комисията.

В такъв случай Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който се оценяват основанията, посочени от съответната държава членка, както и последиците за защитата на общите интереси на пространството без граничен контрол на вътрешните граници.

4. По надлежно обосновани наложителни причини за спешност, свързани със ситуация, при която обстоятелствата, породили необходимостта от удължаване на прилагането на граничен контрол на вътрешните граници в съответствие с параграф 2, станат известни по-малко от 10 дни преди изтичането на предходния срок на повторно въвеждане, Комисията може да приеме незабавно всички необходими препоръки чрез актове за изпълнение с незабавно приложение в съответствие с процедурата, посочена в член 38, параграф 3. В рамките на 14 дни от приемането на такива препоръки Комисията представя на Съвета предложение за препоръка съгласно параграф 2 от настоящия член.

([1]) Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 г. за европейската гранична и брегова охрана, за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета и Решение 2005/267/ЕО на Съвета (ОВ L 251, 16.9.2016 г., стр. 1).

▼B

5. Настоящият член не засяга мерките, които могат да се приемат от държавите членки в случай на сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност съгласно членове 25, 27 и 28.

Член 30

Критерии за временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници при извънредни обстоятелства, застрашаващи цялостното функциониране на пространството без граничен контрол на вътрешните граници

1. Когато като крайна мярка Съветът препоръча съгласно член 29, параграф 2 временно повторно въвеждане на граничен контрол на една или повече вътрешни граници или на участъци от тях, той прави оценка на степента, в която с тази мярка има вероятност по адекватен начин да бъде отстранена заплахата за обществения ред или вътрешната сигурност в пространството без граничен контрол на вътрешните граници, и оценка на пропорционалността на мярката спрямо тази заплаха. Тази оценка се основава на подробната информация, предоставена от съответната(ите) държава(и) членка(и) и от Комисията, както и на всяка друга имаща отношение информация, включително информацията, получена съгласно параграф 2 от настоящия член. При извършването на тази оценка се отчитат по-специално следните обстоятелства:

а) наличността на мерки за техническо или финансово подпомагане, до които може да се прибегне или вече се е прибягнало на национално равнище или на равнището на Съюза, или и на двете равнища, включително подкрепа от органи на Съюза, служби или агенции, като Агенцията, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, създадена с Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета [1] или Европейската полицейска служба (Европол), създадена с Решение 2009/371/ПВР, и степента, в която с тези мерки има вероятност по адекватен начин да бъдат отстранени заплахите за обществения ред или вътрешната сигурност в пространството без граничен контрол на вътрешните граници;

б) настоящите и вероятните бъдещи последици от евентуални сериозни недостатъци, свързани с граничния контрол на външните граници, установени при оценките, проведени съгласно Регламент (ЕС) № 1053/2013, както и степента, в която тези сериозни недостатъци съставляват сериозни заплахи за обществения ред или вътрешната сигурност в пространството без граничен контрол на вътрешните граници;

в) вероятните последици от повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници за свободното движение на хора в пространството без граничен контрол на вътрешните граници.

2. Преди да приеме предложение за препоръка на Съвета съгласно член 29, параграф 2, Комисията може:

а) да поиска от държавите членки, Агенцията, Европол или други органи, служби или агенции на Съюза да ѝ предоставят допълнителна информация;

[1] Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ L 132, 29.5.2010 г., стр. 11).

▼B

б) да проведе проверки на място с помощта на експерти от държавите членки и от Агенцията, Европол или друг имащ отношение орган, служба или агенция на Съюза с цел да получи или провери информация, от значение за посочената препоръка.

Член 31

Информиране на Европейския парламент и на Съвета

Комисията и съответната(ите) държава(и) членка(и) информират Европейския парламент и Съвета във възможно най-кратък срок за всички основания, които биха могли да задействат прилагането на член 21 и членове 25 — 30.

Член 32

Разпоредби, които се прилагат при повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

На местата, където се въвежда повторно граничен контрол на вътрешни граници, се прилагат с необходимите изменения съответните разпоредби на дял II.

Член 33

Доклад за повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

В рамките на четири седмици от премахването на граничния контрол на вътрешните граници държавата членка, която е извършвала граничен контрол на вътрешните граници, представя доклад на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията относно повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, като описва по-специално първоначалната оценка и спазването на критериите, посочени в членове 26, 28 и 30, изпълнението на проверките, практическото сътрудничество със съседните държави членки, произтеклите последствия за свободното движение на хора, ефективността на повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, включително последваща оценка на пропорционалността на повторното въвеждане на граничен контрол.

Комисията може да представи становище относно тази последваща оценка на временното повторно въвеждане на граничен контрол на една или повече вътрешни граници или на участъци от тях.

Най-малко веднъж годишно Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за функционирането на пространството без граничен контрол на вътрешните граници. Докладът съдържа списък на всички решения за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, взети през съответната година.

Член 34

Информиране на обществеността

Комисията и съответната държава членка информират обществеността по координиран начин относно решение за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници и посочват по-специално началната и крайната дата за тази мярка, освен когато са налице императивни съображения за сигурност това да не се направи.

▼B

Член 35

Поверителност

По молба на съответната държава членка останалите държави членки, Европейският парламент и Комисията зачитат поверителността на информацията, предоставена във връзка с повторното въвеждане и удължаване на срока на граничен контрол, и доклада, изготвен съгласно член 33.

ДЯЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 36

Изменения на приложенията

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 за изменение на приложения III, IV и VIII.

Член 37

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 13, параграф 5 и член 36, се предоставя на Комисията за неопределен срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 13, параграф 5 и член 36, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 13, параграф 5 и член 36, влиза в сила, ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

▼B

Член 38

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Комитетът е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 5 от него.

Член 39

Нотификации

1. Държавите членки изпращат на Комисията:

а) списък с разрешенията за пребиваване, в който се разграничават разрешенията по член 2, точка 16, буква а) и разрешенията по член 2, точка 16, буква б) и който се придружава от образец на разрешенията по член 2, точка 16, буква б). Картите за пребиваване, издадени в съответствие с Директива 2004/38/ЕО, се посочват изрично, а за картите за пребиваване, които не съответстват на единния формат, установен в Регламент (ЕО) № 1030/2002, се представят образци;

б) списък с гранично-пропускателните си пунктове;

в) справка за референтните суми, които се изискват за преминаване на външните им граници, определени за съответната година от националните органи;

г) списък с националните служби, отговорни за граничния контрол;

д) образци на моделите карти, издавани от министерствата на външните работи;

е) изключенията от правилата за преминаване на външните граници, посочени в член 5, параграф 2, буква а);

ж) статистиките, посочени в член 11, параграф 3.

2. Комисията предоставя получената информацията в съответствие с параграф 1 от държавите членки и на обществеността чрез публикация в *Официален вестник на Европейския съюз*, серия С, както и по други подходящи начини.

▼B

Член 40

Местен граничен трафик

Настоящият регламент не накърнява правилата на Съюза за местния граничен трафик и съществуващите двустранни споразумения относно местния граничен трафик.

Член 41

Сеута и Мелила

Разпоредбите на настоящия регламент не накърняват специалните правила, валидни за градовете Сеута и Мелила, както са определени в декларацията на Кралство Испания относно градовете Сеута и Мелила в заключителния акт към Споразумението за присъединяване на Кралство Испания към Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение от 14 юни 1985 г. ([1])

Член 42

Изпращане на информация от страна на държавите членки

Държавите членки съобщават на Комисията националните си разпоредби, свързани с член 23, букви в) и г), санкциите по член 5, параграф 3 и двустранните споразумения, разрешени съгласно настоящия регламент. Последващи изменения в тези разпоредби се съобщават в рамките на пет работни дни.

Информацията, предоставена от държавите членки, се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*, серия C.

Член 43

Механизъм за оценка

1. В съответствие с Договорите и без да се засягат техните разпоредби относно процедурите за установяване на неизпълнение, прилагането на настоящия регламент от всяка държава членка ще се оценява чрез механизъм за оценка.

2. Правилата относно механизма за оценка са установени в Регламент (ЕС) № 1053/2013. В съответствие с този механизъм за оценка държавите членки и Комисията извършват съвместно редовни, обективни и безпристрастни оценки с оглед да се провери дали настоящият регламент се прилага правилно, а Комисията координира оценките в тясно сътрудничество с държавите членки. Съгласно този механизъм всяка държава членка се оценява поне на всеки пет години от малък екип, съставен от представители на Комисията и от определени от държавите членки експерти.

Оценките могат да включват предварително обявени или внезапни проверки на място, извършвани на външните или вътрешните граници.

В съответствие с посочения механизъм за оценка Комисията отговаря за приемането на многогодишните и годишните програми за оценка и докладите за оценка.

([1]) ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 73.

▼B

3. При евентуални недостатъци на засегнатите държави членки могат да се изпратят препоръки за коригиращи действия.

Когато в доклад за оценка, приет от Комисията в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) № 1053/2013, са установени сериозни недостатъци при осъществяването на граничния контрол на външните граници, се прилагат членове 21 и 29 от настоящия регламент.

4. Европейският парламент и Съветът получават информация на всички етапи на оценяването и на тях се предоставят и всички необходими документи в съответствие с правилата относно класифицираните документи.

5. Европейският парламент получава незабавно изчерпателна информация за всяко предложение за изменение или замяна на правилата, установени в Регламент (ЕС) № 1053/2013.

Член 44

Отмяна

Регламент (ЕО) № 562/2006 се отменя.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение X.

Член 45

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Подкрепящи документи за удостоверяване изпълнението на условията за влизане

Документалните доказателства, посочени в член 6, параграф 3, могат да включват следното:

а) за служебни пътувания:

i) покана от компания или орган за присъствие на срещи, конференции или събития, свързани с търговия, промишленост или работа;

ii) други документи, които показват съществуването на търговски отношения или отношения със служебна цел;

iii) входни билети за панаири или конгреси, ако такива ще се посещават;

б) за пътувания, предприети с учебна цел или друг вид обучение:

i) удостоверение за записване в учебно заведение с цел посещаване на професионални или академични курсове в рамките на основно или продължаващо обучение;

ii) студентски карти или удостоверения за посещаваните курсове;

в) за пътувания, предприети с туристическа цел или по лични причини:

i) подкрепящи документи по отношение на настаняване:

— покана от домакина, ако се гостува на такъв,

— подкрепящ документ от учреждението, предоставящо настаняване, или друг подходящ документ, който указва предвиждането настаняване;

ii) подкрепящи документи по отношение на маршрута:

— потвърждение на резервацията за организирано пътуване или друг подходящ документ, който указва предвижданите планове за пътуване;

iii) подкрепящи документи по отношение на завръщането:

— билет за обратно връщане или билет за обиколно пътуване;

г) за пътувания, предприети във връзка с политически, научни, културни, спортни или религиозни събития или поради други причини:

покани, входни билети, записвания или програми, които съдържат, където е възможно, името на организацията домакин и продължителността на престоя, или друг подходящ документ, обозначаващ целта на посещението.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Регистриране на информация

На всички гранично-пропускателни пунктове цялата служебна информация и всяка друга особено важна информация се регистрира ръчно или електронно. Регистрираната информация включва, по-специално:

а) имената на граничните служители, отговорни на място за гранични проверки, и на други служители от същия екип;

б) облекчаване на режима на проверките на лица, приложено в съответствие с член 9;

в) издаването на границата на документи, които да заместят паспорти и визи;

г) задържани лица и жалби (престъпления и административни нарушения);

д) лица, на които е отказано влизане в съответствие с член 14 (основания за отказа за влизане и гражданство);

е) кодовете за сигурност за входящи и изходящи печати, самоличността на граничните служители, на които се поверява даден печат по всяко време, или смяна и информация, свързана със загубени или откраднати печати;

ж) жалби от лица, подлежащи на проверки;

з) други особено важни полицейски или съдебни мерки;

и) особени събития.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Модели на знаците за обозначаване на ленти на гранично-пропускателните пунктове

ЧАСТ А

([1])

([1]) За Норвегия и Исландия не се изисква знак.

▼B

ЧАСТ Б1: „Не се изисква виза“

ЧАСТ Б2: „Всички паспорти“

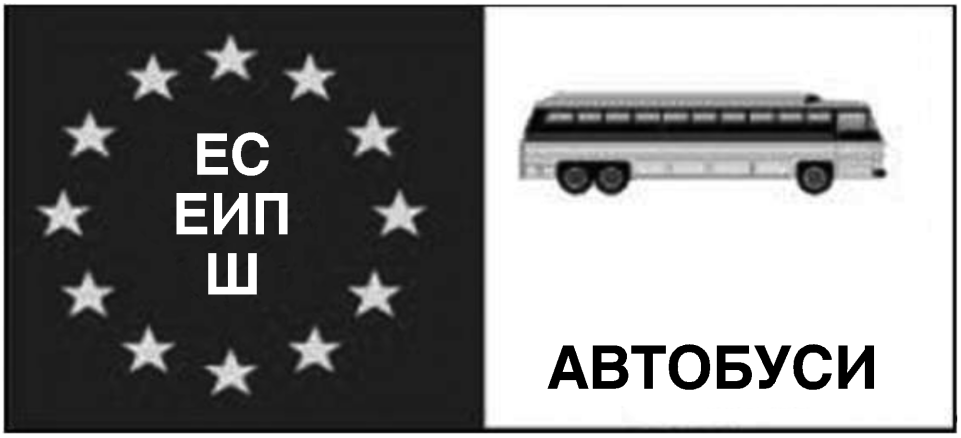

▼B

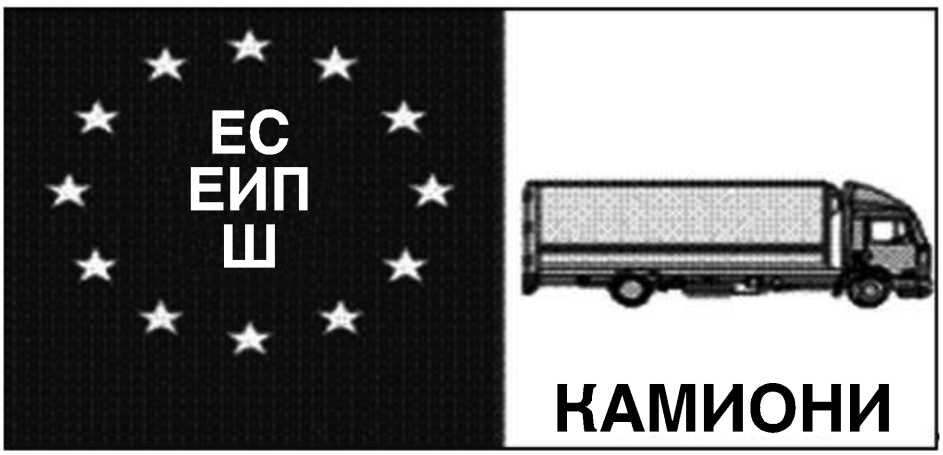
ЧАСТ B

([1])

([1])

([1])

([1]) За Норвегия и Исландия не се изисква знак.

▼B

НЕ СЕ ИЗИСКВА *ВИЗА*

АВТОМОБИЛИ

НЕ СЕ ИЗИСКВА *ВИЗА*

АВТОБУСИ

НЕ СЕ ИЗИСКВА *ВИЗА*

КАМИОНИ

▼B

ВСИЧКИ
ПАСПОРТИ
АВТОМОБИЛИ

ВСИЧКИ
ПАСПОРТИ
АВТОБУСИ

ВСИЧКИ
ПАСПОРТИ
КАМИОНИ

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Поставяне на печати

1. Пътните документи на граждани на трети страни системно се подпечатват при влизане и излизане в съответствие с член 11. Спецификациите на тези печати са установени в Решение SCH/COM-EX (94) 16 rev и SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIAL) на Шенгенския изпълнителен комитет.

2. Кодовете за сигурност върху печатите се променят на равни интервали от време, които не надхвърлят един месец.

3. При влизане и излизане на граждани на трети страни, за които важи задължението за притежаване на виза, печатът по правило се поставя върху страницата срещу тази, върху която е поставена визата.

   Ако посочената страница не може да се използва, печатът се поставя на следващата страница. Машинночетимата зона не се подпечатва.

4. Държавите членки определят национални точки за контакт, отговорни за обмяна на информация относно кодовете за сигурност на печатите за влизане и излизане, използвани на гранично-пропускателните пунктове, и уведомяват останалите държави членки, генералния секретариат на Съвета и Комисията за това. Тези точки за контакт имат незабавен достъп до информация относно използвани общи печати за влизане и излизане на външната граница на съответната държава членка, и по-специално до информация относно следното:

   а) гранично-пропускателния пункт, където се поставя даден печат;

   б) самоличността на граничния служител, на който е зачислен даден печат за определено време;

   в) кода за сигурност на даден печат в определен момент.

   Всички въпроси, свързани с общите печати, поставяни при влизане и излизане, се поставят чрез посочените по-горе точки за контакт.

   Националните точки за контакт също така незабавно изпращат до останалите точки за контакт, генералния секретариат на Съвета и Комисията информация относно промяна на точките за контакт, както и за загубени или откраднати печати.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ЧАСТ А

Процедури за отказ за влизане на границата

1. При отказ на влизане на границата компетентният граничен служител:

   а) попълва стандартен формуляр за отказ за влизане, както е показан в част Б. Засегнатият гражданин на трета страна подписва формуляра и получава копие на подписания формуляр. В случаите, когато гражданинът на трета страна откаже да подпише формуляра, граничният служител обозначава този отказ във формуляра в секция „забележки“;

   б) поставя печат за влизане в паспорта, зачеркнат с кръст с незаличим черен химикал и записва срещу него от дясната страна също с незаличим черен химикал буквата/ите, съответстваща/и на причината/ите за отказа на влизане. Списък с тези причини е поместен в споменатия по-горе стандартен формуляр за отказ за влизане;

   в) анулира или отменя визите, според случая, в съответствие с условията, предвидени в член 34 от Регламент (ЕО) № 810/2009;

   г) вписва всеки отказ на влизане в регистър или в списък, като отбелязва самоличността и гражданството на съответния гражданин на трета страна, справка за документа, упълномощаващ гражданина на трета страна да преминава границата, както и причините за отказ за влизане и датата на отказ.

2. Ако гражданин на трета страна, на когото е отказано право на влизане, пристигне на границата с превозвач, органът, отговорен на местно равнище:

   а) разпорежда на превозвача да поеме отговорност за гражданина на трета страна и да го транспортира незабавно до третата страна, от която е бил превозен, до третата страна, издала документа, упълномощаващ го да премине границата, или до всяка друга трета страна, където е сигурно приемането му, или да намери начини за последващо транспортиране в съответствие с член 26 от Шенгенската конвенция и Директива 2001/51/ЕО на Съвета ([1]);

   б) в очакване на последващо транспортиране предприема необходимите мерки в съответствие с националното законодателство и с оглед на съществуващите на местно равнище обстоятелства, за да предотврати незаконно влизане на граждани на трети страни, на които е отказано право на влизане.

3. Ако съществуват основания едновременно за отказ за влизане на гражданин на трета страна и арестуването му, граничният служител се свързва с органите, отговорни за решение да се предприеме действие в съответствие с националното законодателство.

([1]) Директива 2001/51/ЕО на Съвета от 28 юни 2001 г. за допълване разпоредбите на член 26 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение от 14 юни 1985 г. (ОВ L 187, 10.7.2001 г., стр. 45).

▼B

ЧАСТ Б

Стандартен формуляр за отказ за влизане на границата

Име на държавата

Знак на държавата (име на службата)

_____

_____ (1)

ОТКАЗ НА ВЛИЗАНЕ НА ГРАНИЦАТА

На _____ (ден), в _____ часа, на гранично-пропускателен пункт _____

Ние, долуподписаните _____ задържахме:

фамилия _____ Лично име _____

Рождена дата _____ Месторождение _____ Пол _____

Националност _____ Пребиваващ във _____

Вид на документа за самоличност _____ номер _____

Издаден във _____ на _____

Номер на визата _____ вид _____ издадена от _____

Валидна от _____ до _____

За срок от _____ дни въз основа на следните основания: _____

Идваш от _____ със _____ (обозначава се използваното превозно средство, налр. номер на полет), той/тя с настоящото бива уведомен/а, че му/й е отказано влизане в страната съгласно (посочват се справки към националното законодателство в сила) поради следните причини:

☐ (А) не притежава валидни пътни документи

☐ (Б) притежава фапшиви/фалшифицирани/подправени пътни документи

☐ (В) не притежава валидна виза или разрешение за пребиваване

☐ (Г) притежава фалшива/фалшифицирана/подправена виза или разрешение за пребиваване

☐ Д) не разполага с подходящите документи, обосноваващи целта и условията на престоя.

Не бяха представени спедните документи: _____

☐ (Е) вече е пребивавал/а 90 дни в рамките на предходния 180-мессчен период на територията на държавите членки на Европейския съюз

☐ (Ж) не разполага с достатъчни средства за издръжка във връзка със срока и вида на престоя или със средствата, необходими за завръщане в страната на произход или транзитно преминаване

☐ (З) е лице, което е регистрирано като пице, на което не трябва да се разрешава влизане

☐ в ШИС

☐ в националния регистър

☐ (И) се смята за заплаха за *обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения* на една или повече държави членки на Европейския съюз (всяка държава трябва да посочи препратки към националното право, приложимо към такива случаи на отказ на влизане).

Забележки

Засегнатото лице може да обжалва решението за отказ на влизане съгласно предвиденото в националното право. Засегнатото лице получава копие от настоящия документ (*всяка държава трябва да посочи препратки к/п националното право и процедурата, свързана с правото на обжалване*).

Засегнато лице	Служител, отговорен за проверките

(1) Не се изисква знак за Норвегия и Исландия.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Специфични правила за различните видове граници и различните превозни средства, използвани за преминаване на външните граници на държавите членки

1. **Сухопътни граници**

1.1. *Проверки на шосеен трафик*

1.1.1. За осигуряване на ефективни проверки на лица, като в същото време се гарантират безопасността и плавният поток на шосейния трафик, движенията на гранично-пропускателните пунктове се регулират по подходящ начин. При необходимост държавите членки могат да сключат двустранни споразумения за насочване и блокиране на трафика. Те уведомяват Комисията за това съгласно член 42.

1.1.2. На сухопътните граници държавите членки могат, когато преценят за необходимо и ако обстоятелствата го позволяват, да въведат отделни ленти на някои гранично-пропускателни пунктове в съответствие с член 10.

Отделните ленти могат да бъдат премахнати по всяко време от компетентните органи на държавата членка при извънредни обстоятелства и ако условията на трафик и инфраструктурата го изискват.

Държавите членки могат да си сътрудничат със съседни страни с оглед въвеждането на отделни ленти на гранично-пропускателните пунктове на външни граници.

1.1.3. По правило лицата, пътуващи с превозни средства, могат да останат в тях по време на проверката. Ако обстоятелствата изискват обаче, лицата могат да бъдат помолени да излязат от превозните си средства. Цялостни проверки се извършват, ако обстоятелствата на място позволяват, на места, определени за тази цел. В интерес на безопасността на персонала при възможност проверките се извършват от двама гранични служители.

1.1.4. Съвместни гранично-пропускателни пунктове

1.1.4.1. Държавите членки могат да сключват или да поддържат двустранни споразумения със съседни трети страни за създаването на съвместни гранично-пропускателни пунктове, на които граничните служители на държавата членка и граничните служители на третата страна извършват една след друга проверки при излизане и влизане в съответствие със своето национално право на територията на другата страна по споразумението. Съвместните гранично-пропускателни пунктове могат да бъдат разположени на територията на държава членка или на територията на трета страна.

1.1.4.2. Съвместни гранично-пропускателни пунктове, разположени на територията на държава членка: в двустранните споразумения за създаване на съвместни гранично-пропускателни пунктове, разположени на територията на държава членка, се предвижда разрешение граничните служители на третата страна да изпълняват задачите си в държавата членка при съблюдаване на следните принципи:

а) Международна закрила: гражданин на трета страна, който търси международна закрила на територията на държава членка, получава достъп до приложимите процедури в тази държава членка в съответствие с достиженията на правото на Съюза в областта на убежището.

▼B

б) Арест на лице или изземване на имущество: ако граничните служители на третата страна узнаят факти, които дават основание за ареста или поставянето под закрила на дадено лице или за изземването на имущество, те съобщават тези факти на органите на държавата членка, които, независимо от гражданството на засегнатото лице, осигуряват предприемането на подходящи последващи действия в съответствие с националното право, правото на Съюза и международното право.

в) Лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза и влизат на територията на Съюза: граничните служители на третата страна не възпрепятстват лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, да влязат на територията на Съюза. Ако има причини, обосноваващи отказ за излизане от съответната трета страна, граничните служители на третата страна уведомяват органите на държавата членка за тези причини и органите на държавата членка осигуряват предприемането на подходящи последващи действия в съответствие с националното право, правото на Съюза и международното право.

1.1.4.3. Съвместни гранично-пропускателни пунктове, разположени на територията на трета страна: в двустранните споразумения за създаване на съвместни гранично-пропускателни пунктове, разположени на територията на трета страна, се предвижда разрешение граничните служители на държавата членка да изпълняват задачите си в третата страна. За целите на настоящия регламент всяка проверка, извършена от граничните служители на държавата членка на съвместен гранично-пропускателен пункт, разположен на територията на трета страна, се приема за извършена на територията на съответната държава членка. Граничните служители на държавата членка изпълняват задачите си в съответствие с настоящия регламент и при спазване на следните принципи:

а) Международна закрила: гражданин на трета страна, който е преминал през контрол на излизане от гранични служители на трета страна и впоследствие поиска международна закрила от граничните служители на държавата членка, които се намират в третата страна, получава достъп до приложимите процедури на държавата членка в съответствие с достиженията на правото на Съюза в областта на убежището. Органите на третата страна приемат прехвърлянето на засегнатото лице на територията на държавата членка.

б) Арест на лице или изземване на имущество: ако граничните служители на държавата членка узнаят факти, които дават основание за ареста или поставянето под закрила на лице или изземването на имущество, те предприемат действия в съответствие с националното право, правото на Съюза и международното право. Органите на третата страна приемат прехвърлянето на съответното лице или предмет на територията на държавата членка.

в) Достъп до информационни системи: граничните служители на държавата членка може да използват информационни системи за обработване на лични данни в съответствие с член 8. На държавите членки се разрешава да предприемат техническите и организационните мерки за сигурност, които се изискват от правото на Съюза за защита на личните данни срещу случайно или незаконно унищожаване или случайна загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп, включително достъп на органите на трета страна.

1.1.4.4. Преди сключването или изменението на двустранно споразумение за съвместни контролно-пропускателни пунктове със съседна трета страна съответната държава членка провежда с Комисията консултации относно съвместимостта на споразумението с правото на Съюза. Вече съществуващите двустранни споразумения се съобщават на Комисията до 20 януари 2014 г.

▼B

Ако Комисията прецени, че споразумението е несъвместимо с правото на Съюза, тя уведомява съответната държава членка. Държавата членка предприема всички подходящи стъпки за изменение на споразумението в разумен срок, така че установените несъответствия да бъдат отстранени.

1.2. *Проверки на железопътен трафик*

1.2.1. Извършват се проверки както на пътници, така и на екипажа на влакове, преминаващи външни граници, включително на товарни влакове или на празни влакове. Държавите членки могат да сключват двустранни или многостранни споразумения относно начина на извършване на тези проверки, като съблюдават принципите, установени в точка 1.1.4. Тези проверки се извършват по един от следните начини:

— на първата гара на пристигане или последната гара на заминаване на територията на държава членка,

— в самия влак по време на транзитно преминаване между последната гара на заминаване в трета страна и първата гара на пристигане на територията на държава членка или обратното,

— на последната гара на заминаване или на първата гара на пристигане на територията на трета страна.

1.2.2. В допълнение, с цел улесняване на железопътния трафик на високоскоростни пътнически влакове, по маршрута на тези влакове от трети страни държавите членки могат също така да решат, по взаимно съгласие със съответните трети страни и при съблюдаване на принципите, установени в точка 1.1.4, да извършват проверки на лица във влакове от трети страни по един от следните начини:

— на гарите в трета страна, където лицата се качват във влака,

— на гарите, където лицата слизат на територията на държавите членки,

— в самия влак по време на транзитно преминаване между гарите на територията на трета страна и гарите на територията на държавите членки, при условие че лицата остават във влака.

1.2.3. По отношение на високоскоростни влакове от трети страни, които спират на няколко гари на територията на държавите членки, ако железопътният превозвач е в състояние да натовари пътници единствено за останалата част от пътуването в рамките на територията на държавите членки, то тези пътници подлежат на проверка на влизане или на самия влак, или на гарата за пристигане, освен ако не са извършени проверки съгласно точка 1.2.1 или точка 1.2.2, първо тире.

Лица, които желаят да ползват влака изключително за останалата част от пътуването на територията на държавите членки, получават ясни указания преди отпътуването на влака, че ще бъдат проверявани при влизане или по време на пътуването, или на гарата за пристигане.

1.2.4. При пътуване в обратната посока лицата във влака подлежат на проверка при излизане съгласно подобни условия.

▼B

1.2.5. Граничен служител може да разпореди проверка на кухини в купетата при необходимост с помощта на инспектора на влака, за да се увери, че там не се укриват лица или предмети, подлежащи на гранични проверки.

1.2.6. В случай че съществуват основания да се смята, че лица, за които е докладвано или се подозират в извършване на престъпление, или граждани на трети страни, които възнамеряват да влязат незаконно, се укриват във влак, граничният служител, ако не може да действа в съответствие с националното законодателство, уведомява държавите членки към или на чиято територия се движи влакът.

2. **Въздушни граници**

2.1. *Процедури за проверки на международни летища*

2.1.1. Компетентните органи на държавите членки гарантират, че летищните оператори предприемат необходимите мерки физически да разделят потоците от пътници на вътрешни полети от потоците пътници на други полети. За тази цел на всички международни летища се изгражда необходимата инфраструктура.

2.1.2. Местата, където се извършват гранични проверки, се определят в съответствие със следната процедура:

а) пътници на полет от трета страна, които се качват на самолет за вътрешен полет, подлежат на проверка при влизане на летището на пристигане на полета от трета страна. Пътници на вътрешен полет, които се качват на полет за трета страна (трансферни пътници), подлежат на проверка при излизане на летището на заминаване на последния полет;

б) за полети от или към трета страна без трансферни пътници и полети, които извършват повече от едно междинно кацане на летища на държавите членки, където не се извършва смяна на самолета:

i) пътници на полети от или към трети страни, при които няма предишен или последващ трансфер на територията на държава членка, подлежат на проверка при влизане на входящото летище и на проверка при излизане на изходящото летище;

ii) пътници на полети от и към трети страни с повече от едно междинно кацане на територията на държавите членки, когато няма смяна на самолет (транзитни пътници) и при условие, че пътниците не успеят да се качат на самолета за отсечката, намираща се на територията на държавите членки, подлежат на проверка при влизане на летището на пристигане и на проверка при излизане на летището на заминаване;

iii) в случаите, когато самолетен превозвач за полети от трети страни с повече от едно междинно кацане на територията на държавите членки превозва пътници само за останалата отсечка в рамките на тази територия, пътниците подлежат на проверка при излизане на летището на заминаване и на проверка при влизане на летището на пристигане.

Проверки на пътници, които по време на междинни кацания вече са на борда на самолета и не са се качили в територията на държавите членки, се извършват в съответствие с подточка ii). За тези категории полети, при които страната на дестинация е трета страна, се прилага обратната процедура.

▼B

2.1.3. Граничните проверки обикновено не се извършват на борда на самолета или на изхода, освен ако това не е оправдано въз основа оценка на рисковете, свързани с международната сигурност и нелегалната имиграция. За да се гарантира това, на летищата, определени за гранично-пропускателни пунктове, лицата се проверяват в съответствие с правилата, съдържащи се в членове 7 — 14, а държавите членки гарантират, че летищните органи предприемат необходимите мерки за канализиране на потоците от пътници към съоръженията, предназначени за проверки.

Държавите членки гарантират, че летищните оператори предприемат необходимите мерки, за да предотвратят неупълномощени лица да влизат и напускат запазените зони, например транзитната зона. Обикновено проверките не се извършват в транзитната зона, освен ако това не е оправдано въз основа оценка на рисковете, свързани с международната сигурност и нелегалната имиграция; проверки в тази зона могат по-специално да се извършват на лица, които подлежат на изискване за притежаване на летищна транзитна виза с цел проверка наличието на такава.

2.1.4. Когато в случаите на непреодолима сила или потенциална опасност, или инструкции от органите самолет, извършващ полет от трета страна, трябва да се приземи на писта, която не е гранично-пропускателен пункт, той може да продължи своя полет само след разрешение на граничните служители и митническите органи. Същата разпоредба се прилага и когато самолет, извършващ полет от трета страна, се приземи без разрешение. Във всеки случай членове 7 — 14 следва да се прилагат за проверка на лицата, намиращи се на борда на самолета.

2.2. *Процедура за проверки на летателни площадки*

2.2.1. Гарантира се, че в съответствие с членове 7 — 14 лицата се проверяват и на летища, които не притежават статут на международно летище съгласно съответното национално право (летателни площадки), но през които се определя маршрутът на полети от и към трети страни.

2.2.2. Чрез дерогация от точка 2.1.1 не е необходимо на летателните площадки да се въвеждат съответните мерки за физическото разделяне на пътници от вътрешни полети от тези от външни полети, без да се накърнява Регламент (ЕО) № 300/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([1]). В допълнение при нисък обем на трафик не е необходимо граничните служители да присъстват по всяко време, при условие че необходимият персонал може да се осигури навреме.

2.2.3. В случаите, когато присъствието на гранични служители на летателните площадки не е гарантирано през цялото време, управителят на летателната площадка уведомява граничните служители за пристигането и заминаването на самолети на полети от и към трети страни.

2.3. *Проверки на лица на частни самолети*

2.3.1. В случай на частни полети от и към трети страни преди излитане капитанът изпраща на граничните служители на държавата членка на пристигане и, според случая, държавата членка на първо влизане обща декларация, съдържаща също така летателен план в съответствие с приложение 2 към Конвенцията за международна гражданска авиация и информация относно самоличността на пътниците.

([1]) Регламент (ЕО) № 300/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно общите правила в областта на сигурността на гражданското въздухоплаване и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2320/2002 (ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 72).

▼B

2.3.2. В случаите, когато частни самолети пристигат от трета страна на път за държава членка и правят междинно кацане на територията на други държави членки, компетентните органи на държавата членка на влизане извършват гранични проверки и поставят печат за влизане на общата декларация, посочена в точка 2.3.1.

2.3.3. В случаите, когато е налице несигурност относно това, дали даден полет пристига изключително от или пътува единствено за териториите на държавите членки без междинно кацане на територията на трета страна, компетентните органи извършват проверки на лицата на летища и летателни площадки в съответствие с точки 2.1 — 2.2.

2.3.4. Разпоредбите за влизане и излизане на глайдери, свръхлеки самолети, хеликоптери, малогабаритни самолети единствено за кратки разстояния и дирижабли се постановяват от националното право и където е приложимо — от двустранни споразумения.

3. **Морски граници**

3.1. *Общи процедури за проверки на морския трафик*

3.1.1. Проверки на кораби се извършват на пристанищата на пристигане или заминаване или в зона, определена за тази цел, разположена в непосредствена близост до плавателния съд, или на борда на корабите в териториални води по смисъла на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право. Държавите членки могат да сключват споразумения, съгласно които проверки могат да се извършват и по време на преминаването или при пристигането или заминаването на кораба на територията на трета страна, като се съблюдават принципите, установени в точка 1.1.4.

3.1.2. Капитанът на кораба, корабният агент или друго лице, надлежно упълномощено от капитана или утвърдено по удовлетворителен за съответния публичен орган начин (и в двата случая „капитанът на кораба“), съставя списък на екипажа и на всички пътници, съдържащ информацията, необходима съгласно формуляр 5 (списък на екипажа) и формуляр 6 (списък на пътниците) към Конвенцията за улесняване на международното морско корабоплаване, както и — ако е приложимо — номерата на визите или разрешенията за пребиваване:

— най-късно 24 часа преди пристигане в пристанището, или

— най-късно към момента на напускане на предходното пристанище, ако продължителността на пътуването е по-малка от 24 часа, или

— ако пристанището, където ще има престой, не е известно или ако се е променило по време на пътуването — в момента, в който тази информация е налице.

Капитанът на кораба предава списъка(ците) на граничните служители или — ако това е предвидено от националното право — на други компетентни органи, които незабавно препращат списъка(ците) на граничните служители.

3.1.3 Граничните служители или посочените в точка 3.1.2 органи изпращат на капитана на кораба потвърждение за получаване (подписано копие на списъка(ците) или потвърждение за получаване в електронен вид), което той представя при поискване, когато корабът е в пристанище.

3.1.4. Капитанът на кораба докладва незабавно на компетентния орган за всякакви промени в състава на екипажа или броя на пътниците.

Капитанът на кораба също така уведомява компетентните органи незабавно и в срока, определен в точка 3.1.2, за присъствието на борда на пътници без билет. Въпреки това за пътниците без билет отговорен остава капитанът на кораба.

▼B

Чрез дерогация от членове 5 и 8 на лицата, които се намират на борда на кораба, не се извършват системни гранични проверки. Въпреки това и само когато това е обосновано по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, граничните служители извършват претърсване на кораба и проверки на лицата, намиращи се на него.

3.1.5 Капитанът на кораба уведомява компетентния орган за отпътуването на кораба своевременно и в съответствие с действащите правила на съответното пристанище.

3.2. *Специфични процедури за проверка на някои видове кораби*

Круизни кораби

3.2.1. Капитанът на круизен кораб предава на компетентния орган маршрута и програмата на круиза веднага щом те бъдат определени и в рамките на срока, определен в точка 3.1.2.

3.2.2. Ако маршрутът на круизния кораб включва изключително пристанища, разположени на териториите на държави членки, чрез дерогация от членове 5 и 8 не се извършват гранични проверки и корабът може да остане на док в пристанища, които не са гранично-пропускателни пунктове.

Въпреки това проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби се извършват само когато това е обосновано по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция.

3.2.3. Ако маршрутът на круизния кораб включва както пристанища, разположени на територията на държавите членки, така и пристанища, разположени в трети страни, чрез дерогация от член 8 се извършват гранични проверки, както следва:

а) когато круизният кораб идва от пристанище, разположено в трета страна, и спира за първи път на пристанище, разположено на територията на държава членка, екипажът и пътниците подлежат на проверка при влизане въз основа на списъци с имената на екипажа и пътниците, както е посочено в точка 3.1.2.

Пътници, които слизат на сушата, подлежат на проверки при влизане в съответствие с член 8, освен ако оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, не покаже, че не е необходимо да се извършват такива проверки;

б) когато круизният кораб идва от пристанище, разположено в трета страна, и спира отново на пристанище, разположено на територията на държава членка, екипажът и пътниците подлежат на проверка при влизане въз основа на списъци с имената на екипажа и пътниците, както е посочено в точка 3.1.2, по отношение на евентуална промяна от момента на спиране на кораба на предишното пристанище, разположено на територията на държава членка.

Пътници, които слизат на сушата, подлежат на проверки при влизане в съответствие с член 8, освен ако оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, не покаже, че не е необходимо да се извършват такива проверки;

в) когато круизният кораб идва от пристанище, разположено на територията на държава членка, и спира на такова пристанище, пътниците, които слизат на сушата, подлежат на проверки при влизане в съответствие с член 8, ако оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, изисква това;

▼B

г) когато круизният кораб отпътува от пристанище, разположено на територията на държава членка, за пристанище в трета страна, екипажът и пътниците подлежат на проверки при излизане въз основа на списъците с имената на екипажа и пътниците.

Ако оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, изисква това, пътниците, които се качват на кораба, подлежат на проверки при излизане в съответствие с член 8;

д) когато круизният кораб отпътува от пристанище, разположено на територията на държава членка, за друго такова пристанище, не се извършват проверки при излизане.

Въпреки това проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби се извършват само когато това е обосновано по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция.

Корабоплаване с развлекателна цел

3.2.4. Чрез дерогация от членове 5 и 8 лица на плавателни съдове за развлечение, които идват или отпътуват от пристанище, разположено в държава членка, не подлежат на гранични проверки и могат да влизат в пристанище, което не е гранично-пропускателен пункт.

В зависимост от оценката на рисковете, свързани с нелегалната имиграция, обаче, и по-специално когато в непосредствена близост до територията на съответната държава членка се намира брегова зона на трета страна, се извършват проверки на лицата и/или физическо претърсване на плавателния съд за развлечение.

3.2.5. Чрез дерогация от член 5 плавателен съд за развлечение, който идва от трета страна, може по изключение да влезе в пристанище, което не е гранично-пропускателен пункт. В такъв случай лицата на кораба уведомяват пристанищните власти с цел да им бъде разрешено влизане в това пристанище. Пристанищните власти се свързват с властите в най-близкото пристанище, определено за гранично-пропускателен пункт, за да докладват за пристигането на съда. Декларацията по отношение на пътниците се прави, като на пристанищните власти се представя списък на лицата на кораба. Този списък се представя на граничните служители най-късно при пристигане.

По същия начин, ако поради форсмажорни обстоятелства плавателният съд за развлечение, който идва от трета страна, трябва да акостира в пристанище, различно от гранично-пропускателен пункт, пристанищните власти се свързват с властите в най-близкото пристанище, определено за гранично-пропускателен пункт, за да докладват за пристигането на съда.

3.2.6. По време на тези проверки се представя документ, който съдържа всички технически характеристики на съда и имената на лицата на борда. Копие на този документ се предава на органите на пристанищата на влизане и излизане. За времето, през което корабът остава в териториалните води на една от държавите членки, копие на този документ се включва в документите на кораба.

Крайбрежен риболов

3.2.7. Чрез дерогация от членове 5 и 8 екипажите на съдове за крайбрежен риболов, които се завръщат всеки ден или в рамките на 36 часа в пристанището по регистрация или на всяко друго пристанище, разположено на територията на държавите членки, без да остават на док в пристанище, разположено на територията на трета страна, не се проверяват системно. Оценката на рисковете за нелегална имиграция, по-специално когато крайбрежната зона на трета страна е разположена в непосредствена близост до територията на съответната държава членка, се взема предвид при определяне честотата на извършваните проверки. В зависимост от тези рискове се извършват проверки на лицата и/или физическо претърсване на съда.

▼B

3.2.8. Екипажите на съдове за крайбрежен риболов, които не са регистрирани в пристанище, разположено на територията на държава членка, се проверяват в съответствие с разпоредбите, свързани с моряци.

Редовни фериботни превози

3.2.9. Проверки се извършват на лица на борда на редовни фериботни превози, включващи пристанища, разположени в трети страни. Прилагат се следните правила:

а) при възможност държавите членки осигуряват отделни ленти в съответствие с член 10;

б) проверки на пътници пешеходци се извършват индивидуално;

в) проверки на пътници в леки автомобили се извършват, докато са в автомобила;

г) пътници, ползващи редовни фериботни превози, които пътуват с автобус, се считат за пътници пешеходци. Те трябва да слязат от автобуса за извършване на проверките;

д) проверки на шофьори на товарни автомобили и всички придружаващи лица се извършват, докато лицата са в автомобила. Тези проверки по принцип се организират отделно от проверките на други пътници;

е) налице са достатъчен брой изходи, за да се осигури, че проверките се извършват бързо;

ж) за разкриване на нелегални имигранти се извършват произволни проверки на превозните средства, използвани от пътниците, и където е приложимо, на товарите и други стоки, натоварени в превозните средства;

з) членовете на екипажа на редовните фериботни превози се третират по същия начин както членове на екипажа на търговски кораби;

и) точка 3.1.2 (задължение за предаване на списък на пътниците и списък на екипажа) не се прилага. Ако в съответствие с Директива 98/41/ЕО на Съвета [1] трябва да бъде изготвен списък на лицата на кораба, до 30 минути след заминаването от пристанище на трета страна капитанът на кораба изпраща копие от този списък на компетентния орган на пристанището на пристигане на територията на държавите членки.

3.2.10. Когато на борда на ферибот, пристигащ от трета страна с повече от едно междинно спиране на територията на държавите членки се качват пътници само за останалата отсечка в рамките на тази територия, тези пътници подлежат на проверка при излизане на пристанището на заминаване и на проверка при влизане на пристанището на пристигане.

Проверките на лицата, които по време на междинните спирания вече са били на ферибота и не са се качили на него на територията на държавите членки, се извършват на пристанището на пристигане. Когато страната на местоназначение е трета страна, се прилага обратната процедура.

[1] Директива 98/41/ЕО на Съвета от 18 юни 1998 г. относно регистрацията на лица, които плават на борда на пътнически кораби, които оперират по направление към или от пристанища на държавите-членки от Общността (ОВ L 188, 2.7.1998 г., стр. 35).

▼B

Товарни превози между държави членки

3.2.11. Чрез дерогация от член 8 не се извършват гранични проверки на товарен превоз между две или повече пристанища, разположени на територията на държавите членки, при който няма спирания на пристанища извън територията на държавите членки и който се състои в превоз на товари.

Въпреки това и само когато са обосновани по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, се извършват проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби.

4. **Вътрешно корабоплаване**

4.1. „Вътрешно корабоплаване, включващо преминаването на външна граница“ обхваща използването с търговска или развлекателна цел на всички видове кораби и плавателни съдове в реки, канали и езера.

4.2. По отношение на лодки, които са използвани с търговска цел, капитанът и наетите на борда лица, които присъстват в списъка на екипажа, и членовете на семействата на тези лица, които пребивават на борда, се приемат за членове на екипажа или се считат за равносилни на такива.

4.3. Релевантните разпоредби на точки 3.1 — 3.2 се прилагат с необходимите изменения по отношение на проверките в контекста на вътрешното корабоплаване.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

Специални правила за някои категории лица

1. **Държавни глави**

Чрез дерогация от член 6 и членове 8 — 14 държавните глави и членовете на техните делегации, за чието пристигане и заминаване граничните служители са официално известени чрез дипломатически канали, не подлежат на гранични проверки.

2. **Пилоти на самолети и други членове на екипажа**

2.1. Чрез дерогация от член 6 притежателите на лиценз за пилот или на удостоверение за член на екипаж съгласно предвиденото в приложение 9 към Конвенцията за гражданска авиация от 7 декември 1944 г., в процеса на изпълнение на задълженията си и въз основа на тези документи:

а) се качват и слизат на летището за междинно кацане или летището на пристигане, разположено на територията на държава членка;

б) влизат на територията на общината, където се намира летището за междинно кацане или летището на пристигане на територията на държава членка;

в) достигат чрез всякакъв вид транспорт до летище, разположено на територията на държава членка, с цел качване на самолет, заминаващ от същото летище.

Във всички други случаи се изпълняват изискванията, предвидени в член 6, параграф 1.

2.2. Членове 7 — 14 се прилагат по отношение на проверки на членове на екипажа на самолет. Когато е възможно, се дава приоритет на проверки на екипажи на самолети. По-специално те се проверяват или преди пътниците, или на отделни места, предназначени за тази цел. Чрез дерогация от член 8 екипажи, които са добре познати на персонала, отговорен за граничния контрол, могат да подлежат само на проверки на случаен принцип при изпълнение на служебните им задължения.

3. **Моряци**

Чрез дерогация от членове 5 и 8 държавите членки могат да разрешават на моряци, които притежават документ за самоличност на морско лице, издаден в съответствие с Конвенция № 108 (1958 г.) или Конвенция № 185 (2003 г.) на Международната организация по труда (МОТ) за документите за самоличност на моряците, Конвенцията за улесняване на международното морско корабоплаване и съответното национално право, да влизат на територията на държавите членки, като слизат на брега за престой в зоната на пристанището, където са акостирали корабите им, или в съседни общини, или да излизат от територията на държавите членки, като се връщат на корабите си, без да се явяват на гранично-пропускателен пункт, при условие че имената им са включени в списъка на екипажа за кораба, на който са членове, и който предварително е бил предаден за проверка на компетентните органи.

Въпреки това, предвид оценката на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, преди да слязат на брега, моряците подлежат на проверка от граничните служители в съответствие с член 8.

▼B

4. **Притежатели на дипломатически, официални и служебни паспорти и членове на международни организации**

4.1. С оглед специалните привилегии и имунитети, с които се ползват, притежателите на дипломатически, официални или служебни паспорти, издадени от трети страни или техните правителства, признати от държавите членки, както и притежателите на документи, издадени от международните организации, изброени в точка 4.4, които пътуват при изпълнение на служебните си задължения, могат да се ползват с приоритет пред други пътници на гранично-пропускателните пунктове, въпреки че продължават, където е приложимо, да подлежат на изискване за притежание на виза.

Чрез дерогация от член 6, параграф 1, буква в) притежателите на тези документи не трябва да доказват наличието на достатъчни средства за издръжка.

4.2. Ако лице, което се представя на външната граница, се позовава на привилегии, имунитети и освобождаване от определени изисквания, граничният служител може да изиска от него да представи доказателства за статута си, като представи необходимите документи, по-специално удостоверения, издадени от акредитиращата държава, или дипломатически паспорт, или други. Ако има съмнения, при извънредни случаи граничният служител може директно да се обърне към Министерството на външните работи.

4.3. Акредитирани членове на дипломатически мисии и консулски представителства и членовете на техните семейства могат да влизат на територията на държавите членки, като представят картата, посочена в член 20, параграф 2, и документа, който им разрешава преминаване на границата. Освен това чрез дерогация от член 14 граничните служители не може да откажат на притежателите на дипломатически, официални или служебни паспорти влизане на територията на държавите членки, без първо да се консултират с подходящите национални органи. Това важи също така и за лицата, които са регистрирани в ШИС като лица, на които не се разрешава влизане.

4.4. Документите, издадени от международните организации за целите, посочени в точка 4.1, са по-специално следните:

— *laissez-passer* на Организацията на обединените нации, издаден на служители на ООН и прилежащите агенции съгласно Конвенцията за привилегии и имунитети на специализирани агенции, приета от Общото събрание на ООН на 21 ноември 1947 г. в Ню Йорк,

— *laissez-passer* на Европейския съюз (ЕС),

— *laissez-passer* на Европейската общност за атомна енергия,

— удостоверение за легитимност, издадено от генералния секретар на Съвета на Европа,

— документи, издадени съгласно член III, параграф 2 от Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните войски (военни карти за самоличност, придружени от заповед за пътуване, пътни документи или индивидуална, или колективна заповед за придвижване), както и документи, издадени в рамките на Партньорство за мир.

5. **Презгранични работници**

5.1. Процедурите за проверки на презгранични работници се уреждат с общите правила за граничен контрол, по-специално членове 8 и 14.

▼B

5.2. Чрез дерогация от член 8 презграничните работници, които са добре познати на граничните служители благодарение на честото им преминаване на границата на един и същ гранично-пропускателен пункт и за които първоначална проверка не е разкрила, че са лица, регистрирани в ШИС или национална база данни като лица, на които не се разрешава влизане, подлежат само на проверки на случаен принцип за наличие на валиден документ, който им разрешава да преминат границата, и за изпълнение на изискванията за влизане. Цялостни проверки на тези лица се извършват от време на време, без предупреждение и на различни интервали от време.

5.3. Разпоредбите на точка 5.2 могат да се прилагат и за други категории лица, които редовно преминават границата.

6. **Непълнолетни лица**

6.1. Граничните служители обръщат специално внимание на непълнолетни лица, независимо дали пътуват със или без придружители. Непълнолетните лица, които преминават външна граница, подлежат на същите проверки при влизане и излизане, както и възрастните лица, съгласно предвиденото в настоящия регламент.

6.2. В случай на непълнолетни лица с придружител граничните служители проверяват дали лицата, придружаващи непълнолетното лице, имат родителски права, особено когато непълнолетните се придружават само от едно възрастно лице и съществуват сериозни основания да се предполага, че те могат да са незаконно отстранени от попечителството на лицето/ата, което/ито законно упражнява/т родителски права над тях. В последния случай граничните служители извършват допълнително разследване за установяване на всякаква непоследователност или противоречия в предоставената информация.

6.3. В случай на непълнолетни лица, които пътуват без придружител, граничните служители обезпечават чрез цялостна проверка на пътните и подкрепящите документи, че непълнолетното лице не напуска територията против волята на лицето/ата, което/ито има/т родителски права над него.

6.4. Държавите членки определят национални точки за контакт за провеждането на консултации във връзка с ненавършили пълнолетие лица и уведомяват Комисията за тях. Комисията предоставя на държавите членки списък на тези национални точки за контакт.

6.5. В случай на съмнение, свързано с някое от обстоятелствата, посочени в точки 6.1, 6.2 и 6.3, граничните служители използват списъка на националните точки за контакт за провеждането на консултации във връзка с ненавършили пълнолетие лица.

7. **Спасителни служби, полиция, пожарни екипи и гранични служители**

Правилата за влизане и излизане на членовете на спасителни служби, полицията, пожарните екипи, които действат в извънредни ситуации, както и на граничните служители, преминаващи границата при изпълнение на професионалните си задачи, се определят от националното право. Държавите членки могат да сключват двустранни споразумения с трети страни относно влизането и излизането на такива категории лица. В тези правила и двустранни споразумения могат да се предвидят дерогации от членове 5, 6 и 8.

8. **Офшорни работници**

Чрез дерогация от членове 5 и 8 не подлежат на системни проверки офшорните работници, които редовно се връщат на територията на държавите членки по море или въздух, без да са били на територията на трета страна.

Въпреки това при определяне на честотата на извършваните проверки се взема предвид оценката на рисковете от нелегална имиграция, по-специално когато бреговата зона на трета страна се намира в непосредствена близост до разположен в морето обект.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

Име на държавата

Знак на държавата ..... (име на службата)

_____

_____ (1)

ОДОБРЕНИЕ НА ДОКАЗАТЕЛСТВАТА ПО ОТНОШЕНИЕ СПАЗВАНЕТО НА УСЛОВИЯТА ЗА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА КРАТКОСРОЧЕН ПРЕСТОЙ В СЛУЧАИ, КОГАТО ПЪТНИЯТ ДОКУМЕНТ НЕ НОСИ ПЕЧАТ ЗА ВЛИЗАНЕ ИЛИ ИЗЛИЗАНЕ

На _____ (Ден), в _____ часа, на _____(място)

Нис, долуподписаният орган _____ Задържахме:

фамития _____Пично име _____

Рождена дата _____ Месторожление _____Пол _____

Националност _____Пребиваваш във _____

Пътен документ_____ номер_____

Издаден във _____ на_____

Номер на визата_____ (ако е приложимо), издадена от_____

За срок от _____дни въз основа на следните основания: _____

Като взеха предвид цоказателствата, свързани с продължитепностга на неговия/нейния пресгой на територията на държавите членки, които той/тя представи, се приема, че той/тя е влязъл/а на или напуснал/а територията на държавата членка_____на _____(ден) в _____(час) на _____ гранично-пропускателен пункт

Данни за контакт на подписалия орган:

Тел.: _____

факс: _____

Ел. поща: _____

Засегнатото лицс получава копие от настоящия документ.

Засегнато пице	Служител, отговорен за проверките + печат

(1) Не се изисква зиак за Норвегия и Ислаидкя.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

Отменяният регламент и списък на неговите последователни изменения	
Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1)	
Регламент (ЕО) № 296/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 60)	
Регламент (ЕО) № 81/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 35, 4.2.2009 г., стр. 56)	
Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1)	Единствено член 55
Регламент (ЕС) № 265/2010 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 85, 31.3.2010 г., стр. 1)	Единствено член 2
Точка 9 от приложение V към Акта за присъединяване от 2011 г.	
Регламент (ЕС) № 610/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 1)	Единствено член 1
Регламент (ЕС) № 1051/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 295, 6.11.2013 г., стр. 1)	

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ X

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 562/2006	Настоящият регламент
Член 1	Член 1
Член 2, уводни думи	Член 2, уводни думи
Член 2, точки 1 — 8	Член 2, точки 1 — 8
Член 2, точка 8, буква а)	Член 2, точка 9
Член 2, точка 9	Член 2, точка 10
Член 2, точка 10	Член 2, точка 11
Член 2, точка 11	Член 2, точка 12
Член 2, точка 12	Член 2, точка 13
Член 2, точка 13	Член 2, точка 14
Член 2, точка 14	Член 2, точка 15
Член 2, точка 15	Член 2, точка 16
Член 2, точка 16	Член 2, точка 17
Член 2, точка 17	Член 2, точка 18
Член 2, точка 18	Член 2, точка 19
Член 2, точка 18, буква а)	Член 2, точка 20
Член 2, точка 19	Член 2, точка 21
Член 3	Член 3
Член 3а	Член 4
Член 4	Член 5
Член 5, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 5, параграф 1, буква а)	Член 6, параграф 2
Член 5, параграф 2	Член 6, параграф 3
Член 5, параграф 3	Член 6, параграф 4
Член 5, параграф 4	Член 6, параграф 5
Член 6	Член 7
Член 7, параграфи 1 и 2	Член 8, параграфи 1 и 2
Член 7, параграф 3, буква а)	Член 8, параграф 3, буква а)

▼B

Регламент (ЕО) № 562/2006	Настоящият регламент
Член 7, параграф 3, буква аа)	Член 8, параграф 3, буква б)
Член 7, параграф 3, буква аб)	Член 8, параграф 3, буква в)
Член 7, параграф 3, буква ав)	Член 8, параграф 3, буква г)
Член 7, параграф 3, буква аг)	Член 8, параграф 3, буква д)
Член 7, параграф 3, буква ад)	Член 8, параграф 3, буква е)
Член 7, параграф 3, буква б)	Член 8, параграф 3, буква ж)
Член 7, параграф 3, буква в)	Член 8, параграф 3, буква з)
Член 7, параграф 3, буква г)	Член 8, параграф 3, буква и)
Член 8	Член 9
Член 9, параграф 1	Член 10, параграф 1
Член 9, параграф 2, първа алинея, буква а)	Член 10, параграф 2, първа и втора алинея
Член 9, параграф 2, първа алинея, буква б)	Член 10, параграф 2, трета алинея
Член 9, параграф 2, втора алинея	Член 10, параграф 2, четвърта алинея
Член 9, параграф 2, трета алинея	Член 10, параграф 2, пета алинея
Член 9, параграфи 3 и 4	Член 10, параграфи 3 и 4
Член 10, параграфи 1 — 5	Член 11, параграфи 1 — 5
Член 10, параграф 6	—
Член 11	Член 12
Член 12	Член 13
Член 13	Член 14
Член 14	Член 15
Член 15	Член 16
Член 16	Член 17
Член 17	Член 18
Член 18	Член 19
Член 19	Член 20
Член 19а (глава IV)	—
Член 19а (глава IVа)	Член 21

▼B

Регламент (ЕО) № 562/2006	Настоящият регламент
Член 20	Член 22
Член 21	Член 23
Член 22	Член 24
Член 23	Член 25
Член 23а	Член 26
Член 24	Член 27
Член 25	Член 28
Член 26	Член 29
Член 26а	Член 30
Член 27	Член 31
Член 28	Член 32
Член 29	Член 33
Член 30	Член 34
Член 31	Член 35
Член 32	Член 36
Член 33	Член 37
Член 33а	Член 38
Член 34	Член 39
Член 35	Член 40
Член 36	Член 41
Член 37	Член 42
Член 37а	Член 43
Член 38	—
Член 39	Член 44
Член 40	Член 45
Приложения I — VIII	Приложения I — VIII
—	Приложение IX
—	Приложение X